ОБЛАСТИМИЗ ПАХТАСИ 300.000 ТОННАДАН ОШДИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 йил чиқиши

№ 238 (4229).

2 ДЕКАБРЬ

СЕШАНБА

1969 йил

Баҳоси 2 тийин

ПАХТАКОР, МЕХАНИЗАТОР ВА ҲАШАРЧИ ЎРТОҚЛАР, *ҳаво очиқ келган шу кунларда ғайратга яна ғайрат қўшиб, даладаги ҳосилни ҳеч нобуд қилмай тезда йиғиб-териб олайлик. Сўнгги тонналар учун курашга!*

КОЛХОЗНИНГ НАМУНАВИЙ УСТАВИ ТЎҒРИСИДА

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ 1969 ЙИЛ 28 НОЯБРДА ҚАБУЛ ҚИЛГАН ҚАРОРИ

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети ҚАРОР ҚИЛАДИЛАР:

Колхозчиларнинг Бутуниттифоқ учинчи съездида қабул қилинган колхознинг Намунавий Устави тасдиқлансин.

КПСС Марказий Комитетининг секретари Л. БРЕЖНЕВ.

ССР Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси А. КОСИГИН.

Урта Чирчиқ районн хўжаликларида ҳосилнинг сўнгги граммларини нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиш учун барча куч ва имкониятлар сафарбар қилинмоқда. Райондаги «Полярная звезда» колхозида кўрак чувиш машиналаридан фойдаланиш яхши. Шу сабабли суръатга суръат қўшилмоқда Унгдаги суратда машинада кўрак чувиш пайти кўрсатилган. (Чапда) «Ленин йўли» колхози илғор бригадасининг бошлиғи Холмат Ҳайдаров. Бригада пахтакорлари мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топширишяпти.

ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозининг азамат пахтакорлари ишни социалистик мусобақа асосида ташкил қилиб йиғим-теримни жадаллик билан олиб боряптилар.

Ўртоқ Отакиш Хусанов раҳбарлик қилаётган бригаданинг аъзолари ҳам меҳнат ғалабаларига эришдилар. Пахтакорлар 109 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 28 центнердан хирмон кўтариб, 300 тонна пахта топширдилар.

Шуниси қувончлики, бу ердаги ҳар бир механик-ҳайдовчи, шунингдек чевар теримчи вақтдан унумли фойдаланяпти. Оқибатда ҳосилнинг 80 проценти биринчи сортларга топширилди. Эргаш Қўрғонбоев, Эргаш Донийёров каби механик-ҳайдовчилар мавсум нормаларини ошириб адо этиб қўйишди. Насиба Имомова, Раъно Асатова, Азиза Қўрғонбоева, Иноят Эгамбердиеваларнинг ҳар бири 5000 килограммга етказиб пахта теришга эришдилар.

— Бизнинг бригадамиз аъзолари ҳам,— дейди илғор бригаданинг бошлиғи Абдумурод Абдумаров, — катта ютуқни қўлга киритдилар. Давлат омборига 340 тонна «оқ олтин» топшириб, планни ортиғи билан адо этдик. Даладаги ҳосилнинг ҳаммасини қисқа кунлар ичида йиғиштириб оламиз. Қўшимча 110 тонна пахта топшириш—бизнинг шу кунлардаги асосий ва шарафли вазифамиздир.

Э. ТОШМУРОДОВ.

ПАХТАМИЗ—ФАХРИМИЗ

Улкан беш йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун йил давомида тинмай меҳнат қилдик.

Бу йил пахтачиликда кўпгина табиий қийинчиликларга дуч келинди. Об-ҳавонинг инжиқ келиши ишни бир маромда давом эттириш имконини бермади. Лекин қулай келган ҳар бир кундан унумли фойдаландик.

Кўпгина майдонларимизга чигитни гербицидлар солиб экдик. Натижаси ёмон бўлмади. Ҳамма майдонларда ғўзалар серҳосил бўлиб етилди. Моҳир механизаторларимиз асосий ҳосилни «зангори кема»ларда териб олиш учун ўз агрегатларини унумли ишлатди. Теримнинг дастлабки кунидаёқ улар юқори кўрсаткичларни қўлга кирита бошладилар. Уларнинг ҳар бири ўз агрегатлари бункеридан кунига 8—9 тоннадан териб, ҳар куни 4—5 процент миқдорида пахта тайёрлашимизга имкон бердилар.

Пахта тайёрлаш йиллик планимизни барвақт ўринлаб қўйдик. Давлат қабул пунктларига пландаги 467 тонна ўрнига 470 тоннадан зиёд пахта элтиб бердик. Ҳар гектар пахта майдонимиздан 30 центнерга етказиб ҳосил кўтардик.

Участкамиз улкан хирмонига Субҳи Чачи звеноси 222 тонна, Ариф Мамед звеноси 125 тонна ва Қобилжон Мўминов звеноси 123 тоннадан «оқ олтин» тўкиб, йиллик планларини ошириб адо этдилар. Моҳир механик-ҳайдовчиларимиз ўз «зангори кема»лари бункеридан 65—110 тоннадан ошириб пахта тўкдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг барча меҳнаткашларга қарата қилган Мурожаатида. «Пахта бизнинг шон-шуҳратимиз, ифтихоримиз, гуллаб-яшнашимиз ва бахт-саодатимизнинг манбаи. Пахтани ҳақли равишда «оқ олтин» деб атashади. Пахта мамлакатга худди дон, металл, нефть, кўмир каби зарур» дейилган.

Ҳақиқатан ҳам шундай. Биз етиштирган «оқ олтин»имизни нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиш учун яна давлатга қўшимча равишда 100 тонна пахта етказиб беришга қарор қилдик. Олган юксак социалистик мажбуриятимизни ҳам албатта бажарамиз. Ҳозирги кунда пахта пайкалларида 2 та кўрак териш машинаси ишлаб турипти. Уларни Субҳи Чачи ва Ариф Мамедлар бошқаришмоқда. Мақсадимиз, ҳар бир тола пахтамизни йиғиб-териб олиб, эл хирмонига армуғон этишдан иборат.

Қ. МАҚСУДОВ,
Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» тажриба хўжалиги 5-бўлимининг участка бошлиғи.

БАХТНИ МЕҲНАТДАН ТОПДИМ

Яқинда штатсиз мухбиримиз Т. Йўлдошев колхозчиларнинг Бутуниттифоқ III съезди делегати Жамила Салимбоева билан суҳбатлашди. Жамила опа бахтли ҳаётидан кичик бир лавҳани сўзлаб берди.

Паркент районининг тоғли ери—Човлисойда яшардик. Ғалла экиб, деҳқончилик қилардик. 1948 йили Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхоз аъзоси Шамсиддин Салимбоевга турмушга чиқдим. Келин бўлиб уйда кўп ўтирганим йўқ, иккинчи куниёқ далага ишга чиқдим. Шунда колхозчилар:

Мени бир звенога бошлиқ қилиб қўйишди. Звенода 6—7 киши ишлардик. Шу йили звеномиз аъзолари 9 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан, 1949 йили 40 центнердан, 1950 йили эса 50 центнердан хирмон кўтардилар. Пахта теришда ҳам бошқа колхозчилардан қолишмадим. Масалан, ўтган йил мавсумда 5 тонна пахта терган бўлсам, бу йил эл хирмонига бундан ҳам ортиқ дур тўкдим.

Меҳнатларим зое кетмади. Ҳукуматимиз мени «Ҳурмат белгиси» ордени ҳамда 2 та медаль билан мукофотлади. Мени область Советининг депутати қилиб сайлашди.

Мен делегат сифатида колхозчилар III съездида қатнашиб, она-Ватанимиз пойтахтидан қайтдим. Энди, ўз таассуротларим ҳақида колхозимиз аъзоларига батафсил сўзлаб бераман ва пахтадан юқори ҳосил етиштириш учун бундан буён ҳам курашавераман.

ОҚҚЎРҒОН районидаги Ҳамид Олимжон номли колхоз планини бажаришда Орджоникидзе район 29-ўрта мактаб ўқувчилари ҳам ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишди. Суратда: шу мактабнинг ўқувчиси, чевар теримчи Гўзал Хўжаева.

Н. Тўраев фотолари.

БАЛЛИ, ОТАХОНЛАР

— Йўл бўлсин, Йўлдошбой?
— Пахтага!
— Ўзларидан сўрасак?
— Пахтага!

Кўчани тўлдириб бораётган одамлар орасида ана шундай гап-сўзларни кўп эшитганингиз бор, албатта.

Улар орасида кўпни кўрган оқсоқол қариялар ҳам бор. Отахонларнинг кўзларида пахтага меҳр-муҳаббат ихлос туйғулари сезилиб турибди. Негаки, уларнинг кўпчилиги ёшлигидан пахта даласида меҳнат қилиб, суяги қотган, пахта туфайли ҳурмат қозонган кишилардир. Тиқкомат, хушчақчақ, бардам-бақувват кўринган қишлоқ оқсоқоллари бугун ҳам барвақт туриб, жасорат майдони — пахтазорга шошилишяпти.

Олдинда кекса коммунист Жўрабек Остонов боряпти. Унинг пенсияга чиққанига анча вақт бўлди. Бироқ, шундай долзарб дамларда уйда қўл қовуштириб ўтиришни хуш кўрмади у. Ўзи билан бирга Бектемир қишлоғида истиқомат қилаётган пенсионерлардан Холхўжа Ороловов, Тўрабек Юсупов, Умрзоқ Хўжаев, Ҳусанбой Олломуродов, Абдуқаюм Мамадалиев каби тенгқурларини бир жойга тўплаб, маслаҳат солди:

— Охунбобоев номли колхоз пахтакорларига ҳоли-қудрат ёрдамлашсак, нима дейсиз?

Ҳамманинг сўзи бир жойдан чиқди. Отахонларга бошқа пенсионерлар ҳам қўшилишди. Шундай қилиб, кўмакдош қариялар бригадаси ташкил этилди. Бригада бошлиғи қилиб Жўрабек Остонов тайинланди.

Мана ҳозир шу бригада аъзолари Ўрта Чирчиқдаги Охунбобоев номли колхоз даласида. Улар бу пайкалда биринчи куни пахта теришаётгани йўқ. Ўзбекистон партия ва ҳукумати бу йилги ҳосилни сира нобуд қилмай, тезроқ йиғиштириб олиш ва давлатга топшириш мақсадида республикадаги барча меҳнаткашларга Мурожаат қилган куннинг эртасигаёқ улар махсус бригада тузиб, пахта терганн чиқишган эди. Ўшандан буён бир мунча вақт ўтди. Пенсионер отахонларнинг ҳар бири ҳозирга қадар 1000—1200 килограммдан ва ундан ҳам ошириб «оқ олтин» териб беришди.

Коммунист Жўрабек Остонов бошлиқ пенсионерлар бригадаси сафига шу колхоз оқсоқолларидан Мамажон Абдусатторов, Султонали Акбаров ва бошқалар ҳам қўшилишди. Улар учун биров норма белгилаб қўйгани йўқ. Лекин, қариялар мумкин қадар кўпроқ ва сифатлироқ пахта теришга интилишади. Шу боисдан бўлса керак, этаклар тез-тез тўлиб боради, пахта хирмонлари тобора юксакликка интилади.

— Пахта яхши очилган кезларда 70—80 килограммдан ва ундан ҳам ошириб «оқ олтин» терганмиз,— дейди пенсионерлар бригадасининг бошлиғи, коммунист Жўрабек Остонов.— Баъзи қарилларимиз бундан ҳам зиёд дур териб, ўзаро социалистик мусобақада ғолиб чиқишганди. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти уларни меҳнатига яраша муносиб тақдирлади.

«Қимирлаган кир ошар», дегандай, Бектемир пенсионерлари ҳоли-қудрат пахта териб, колхоз хирмонига барака қўшишяпти.

Ҳимматингизга балли, отахонлар! С. ҚОДИРОВ.

„МЕХАНИК БОҒБОН"

Ўзбекистон боғдорчилик, узумчилик ва виночилик институтининг Чархин экспериментал мевали кўчатзоридаги рационализаторлар ихтиро қилган янги мослама токзорларни барпо этишда бир маҳалда уч хил ишни бажара олади. Илгари токларнинг қаламчаси қўлда ўтқазиларди. Бу сермеҳнат ишга кўп харажат кетарди. Қишлоқдаги моҳир кишилар ижод қилган агрегат бир сменада 2 гектар майдонда ток кўчатини ўтқазиш имконини беради. Механизмнинг ўзи каттагина чуқурчалар қазиб кетади, ток қаламчалари ўтқазилгандан кейин ерни юмшатади, сув қўйиш учун эгат олади.

356.000 тонна учун

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1 ДЕКАБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — районлар, **иккинчи стун** — бир кунда, **учинчи стун** — мавсум бошидан бери, **тўртинчи стун** — бир кунда машинада терилгани, **бешинчи стун** — мавсум бошидан буён машинада терилгани.

Оққўрғон	0,44	102,56	00,8	75,68
Янгийўл	0,37	101,27	—	52,12
Оржоникидзе	1,12	95,57	—	47,50
Юқори Чирчиқ	0,92	89,18	—	64,63
Ўрта Чирчиқ	0,78	84,75	—	48,91
Бекобод	0,91	76,13	00,6	32,96
Бўка	0,87	73,77	—	34,87
Область бўйича	0,68	88,44	00,2	51,60

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ШУДГОРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1 ДЕКАБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(ЙИЛЛИК ПЛАНГА НИСБАТАН ПРОЦЕНТ ХИСОБИДА)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — бир кунда, учинчи стун — мавсум бошидан бери.

Калинин	2,9	88,5
Оржоникидзе	—	80,1
Бўстонлиқ	3,6	77,4
Юқори Чирчиқ	0,9	52,5
Оққўрғон	1,3	29,8
Янгийўл	2,0	23,3
Ўрта Чирчиқ	2,5	20,6
Бўка	1,7	15,1
Бекобод	1,8	7,9
Область бўйича:	1,7	29,5

МАЖБУРИЯТ БАЖАРИЛДИ

3 тикувчилик фабрикаси республикамиз пойтахтининг пешқадам корхоналаридан бири ҳисобланади. Чеварлар В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада актив иштирок этиш, илғор иш усулларини қўллаш туфайли ишлаб чиқариш топшириқларини ой сайин ортиғи билан адо этмоқдалар. Маҳсулот реализация қилиш ўн ойлик планини ҳам муддатидан деярли ўн тўрт кун илгари адо этишди. Бу билан йил давомида топшириқдагига қўшимча 400 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиш юзасидан олинган мажбурият шараф билан бажарилди.

Фабрика коллективи беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш ҳақида эл-юртга берган ваъдасининг ҳам уддасидан чиқмоқда. Кийим-кечаклар тикиш ва уларни реализация қилиш тўрт йиллик плани шу йилнинг 25 сентябрида бажарилди. Қўшимча фойда олиш юзасидан беш йиллик мажбурият, меҳнат унумдорлигини ошириш мажбуриятлари ҳам аллақачонлар адо этилди. Айниқса, маҳсулот сифати кескин яхшиланмоқда. Чеварлар беш йиллик охиригача биринчи сортли маҳсулот тикишни беш процент оширишга аҳд қилганлари ҳолда, ҳозирги вақтнинг ўзидаёқ у 8,3 процентга ортди.

Социалистик мусобақада актив қатнашаётган ўнлаб кишилар ҳозирнинг ўзидаёқ келаси беш йиллик ҳисобига маҳсулот бермоқдалар. 60 дан ортиқ тикувчи эса 1970 йил ҳисобига ишлашмоқда. Анна Конакина, Валентина Кромаренко, Турсун Абдуллаева, Ҳалима Маҳкамова, Галина Макаренколар шулар жумласидандир. Улар коммунистик меҳнат зарбдорлари деган юксак номни шараф билан оқламоқдалар.

Фабрика коллективи илгари қабул қилинган мажбуриятни қайта кўриб чиқди ва ўз олдига маҳсулот реализация қилиш беш йиллик топшириғини муддатидан тўрт ой илгари бажариш юзасидан вазифа қўйди.

А. БИТЕЕВ.

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ 2-пойафзал фабрикаси бичиш цехининг ишчиси Ҳамид Расулов кўп йиллардан бери тежамкорлик учун бошланган мусобақанинг олдинги сафларида келмоқда. У ҳар ойда ўртача 3—4 процент чармни иқтисод қилиб қоляпти. Тежалган хом ашёдан қўшимча маҳсулотлар ишлаб чиқариш имкони туғилмоқда. Ўртоқ Ҳ. Расулов жамоатчилик ишларида ҳам актив қатнашиб, маъмуриятга яқиндан ёрдам кўрсатмоқда. Суратда: илғор ишчи Ҳ. Расулов ўз агрегати ёнида.

А. Тўраев фотоси.

ҚИШЛОВ СОЗ ЎТАДИ

Ўтган йилнинг қирчиллама қишида қанчалик шошиб қолинганн совхоз чорвадорларининг ҳали ҳам ёдида. Қиш яримламай, силос, дағал хашак тугаб қолган эди ўшанда. Яхшиям қўшни хўжаликлар ёрдам қўлини чўзишди. Бўлмаса молларнинг ҳоли не кечарди?!

Ўша қиш катта сабоқ бўлган экан. Совхоз ишчилари бу йил эрта баҳорданоқ чорва учун мустаҳкам озуқа базаси тайёрлаш пайига тушдилар. Махсус йиғилишдан сўнг вазифалар бўлиб олинди. Коммунист С. Османов чорвачилик бўлимига раҳбар этиб тайинланди. Халқ назоратчиларидан Р. Минихонов ва Ж. Бердиев ўртоқлар ем-хашак тайёрлаш ишининг боришидан кўз-қулоқ бўлиб турдилар.

Бу йил ёғингарчилик кўп бўлганлиги учун ҳам қир адирлардан мўл хашак йиғиб олиш имкони туғилди. Маккажўхори экилган далаларда ҳам кўкпоя барқ уриб ўсди. Пировардида 2200 тонна ўрнига 2500 тонна силос бостириш, 600 тонна ем-хашак, 500 тоннадан ортиқроқ оқ лавлаги жамлаш мумкин бўлди. Бу ишда Н. Раҳматов, К. Агментаев ўртоқлар айниқса жонбозлик кўрсатишди.

Сигирнинг сути тилида, деб бежиз айтишмайди. Озуқа мўл бўлганлиги учун ҳам чорва маҳсулдорлиги ой сайин ошиб борди. Биринчи бўлиб совхоз гўшт топшириш давлат планини бажарди. Ҳар бир қорамолнинг вазни 280 килограмм ўрнига 300 килограммгача оширилди. 313 та товмушнинг ҳар биридан ўртача 2 минг килограммдан сут соғиб олиш мўлжалланяпти.

Совхоз бу йил давлатга 582 тонна сут сотиш мажбуриятини олган. Ҳозиргача салкам 500 тонна серқаймоқ сут соғиб олиниб шаҳарликларга жўнатилди. Сут соғувчилардан Э. Суюнова, М. Абдувалиева ўртоқлар ўз қарамоғларидаги сигирлардан 2000 килограммдан ошириб сут соғиб олишга муваффақ бўлмоқдалар.

Совхоз халқ назоратчилари қишга тайёргарликни кучайтириш билан бирга далаларда етиштирилган сабзавот ва полиз экинлари ҳосилини ҳам ўз вақтида йиғиб-териб олиш устида жон койитмоқдалар. Назоратчи Ф. Садиров Ҳасан Назирхўжаев бошлиқ звенога бириктириб қўйилган эди. У бевосита далаларда бўлиб, эрта баҳорданоқ мўл ҳосил учун қайғурди.

Пировардида, звено далаларида тарвуздан мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил етиштирилди. 2-участка иши учун эса назоратчилардан А. Назаров ва И. Ваҳобов ўртоқлар жавобгарликни ўз бўйниларига олишди. Улар деҳқонлар билан бамаслаҳат иш юритиб, 20 гектар майдондаги помидордан 60 тонна ўрнига 65 тонна ҳосил олиб давлатга топширишга эришдилар.

Хўжаликнинг бошқа участкаларида ҳам ишлар ёз бўйи кўнгилдагидек борди. Деҳқонлар ҳар туп ниҳол устида қайғуришди. Тер тўкиб қилинган меҳнат мана энди ўз самараларини беряпти. Давлатга маҳсулот сотиш давлат планлари ортиғи билан адо этиляпти. Чорвачилик соҳасида ҳам қишнинг ғами ёзда ейилгани учун ҳам ҳозир қийинчиликлар ҳеч сезилмаяпти.

Энди ҳамма бир жон бир тан бўлиб, молларни қишдан яхши олиб чиқиш ва чорва маҳсулдорлигини ошириш учун курашяпти.

Э. ҚОДИРОВ,
Калинин районидаги «Бўзсув» совхози.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ

№ 85

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

КИТОБ ИЗЛАБ

Янгийўл районидаги Жамбул номли совхоз район марказидан 135 километр масофада —Келес массивига жойлашган. Совхозимиз 1964 йилда ташкил бўлиб, бу хўжалик асосан қўйчиликни ривожлантириш билан шуғулланади. Совхозимиз обод, ҳеч нарсадан камчилигимиз йўқ.

Бизда кўпчилик илмий-оммабоп адабиётларни ўқиб, билим олиш, мазмунли ҳордиқ чиқаришни хоҳлайди. Лекин бизни афсуслантирадиган ва ранжитадиган нарса шуки, совхозимизда биронта ҳам китоб билан савдо қилувчи магазин йўқ. Бу ҳақда совхоз раҳбарларига бир неча бор мурожаат қилдик. Аммо, улар бу масалага мутлақо эътибор беришмаяпти. Совхозимизда шундай китоб магазини йўқлигидан китоб излаб, Янгийўл шаҳрига ва Тошкентга боришга тўғри келяпти.

Ҳурматли редакция, узоғимизни яқин қилишга, совхоз марказида битта китоб магазини ташкил этишда ёрдам беришингизни истар эдик.

Ишчи-хизматчилар номидан:

М. ИСМОИЛОВ.

ҲОСИЛ ПОСБОНЛАРИ

Колхоздаги каттадан-кичикда тиним йўқ. Ҳамма далада. Ҳар ким ҳам етиштирилган ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олиб, планнинг бажарилишига ҳисса қўшсам, дейди. Ахир, ҳаво терим учун ноқулай келяпти, ҳар дам, ҳар соат ғанимат-да!

Партком секретари Тамат акани ҳам қачон қидирманг, даладан, пахтакорлар орасидан топасиз. Дам у бригадага боради, дам сушилка хўжалигида, кўсак чувиш машиналари ишлаётган жойда пайдо бўлади.

Бундан бир ҳафта илгари халқ назоратчилари билан йиғилиш ўтказилиб, ҳосил нобудгарчилигига қарши кураш тадбирлари белгиланиб, ҳар бир участка, ҳар бир звено бўйича назоратчилар бириктирилиб, уларга конкрет топшириқлар берилганди. Тамат ака назоратчилар бу топшириқларни қандай бажараётганликларини ҳам текшириб боради. Кўпчилик назоратчилар пахта теримида шахсан намуна кўрсатиш билан бирга жамоат топшириғини ҳам яхши бажармоқдалар.

Айниқса, нобудгарчиликка қарши курашда улар самарали ёрдам бермоқда. Тожихон Бойзоқова, Жамила Нурсеитова, Ҳалима Раҳмонқулова, Зайтуна Келдиёрова, Фотима Восипова каби пенсионер онахонларни айтмайсизми? Улар хирмон атрофларидаги, йўллардаги тўкилган пахталарни териш юзасидан ташаббус бошлаб беришди.

Онахонлар ҳиммати ҳаммани хурсанд қилди. Сиз қайси бригада ва звенога борманг, белига этак боғлаб, тўкилган-сочилган пахталарни тераётган отахонлар, онахонларни кўрасиз. Уларнинг ҳиммати ёшларни ҳам унумли ишлашга ундаяпти.

Партком секретари ана шулар ҳақида ўйларкан, минг раҳмат, онахонларимизга, отахонларимизга, деб дилидан ўтказди. Бригадама-бригада юриб, уларга миннатдорчилик билдирди. Назоратчилар олиб бораётган ишларни кўздан кечирди.

У қўшни бригадага ўтаётганида уч-тўрт пионер партком билан рўбарў келди. Булар назорат постининг аъзолари эди.

— Салом, Тамат ака,— дейишди улар.

— Салом,— деб самимий қарши олди партком,—йўл бўлсин, шоввозлар?

—Сизга учрашмоқчи эдик,— дейишди пионерлар бараварига.

— Нима гап, тинчликми?

Пионерлар Стаханов участкасида пахталар нобуд қилинаётганлиги, ҳали чаноқларда ҳосил бор бўла туриб ғўзаларни моллар пайҳон қилаётганлигини айтишди. Партком секретари пионерлар ёнига икки назоратчини қўшиб берди. Улар дарҳол ўша томонга йўл олдилар. Сигнал тўғри бўлиб чиқди Молнинг эгаси Йўлдош Файзиев эканлиги аниқланди.

Назоратчилар бир кун олдин бошқа бригадаларда ҳам шунга ўхшаш камчиликларни аниқлаган эдилар. Шошилинч йиғилиш ўтказилди. Йўлдош Файзиевга ўхшаган боқи беғамларга жарима солинди. Бундан буён молни пахтазорга қўйиб юбормаслик тўғрисида қаттиқ огоҳлантирилди...

Колхозда Тилабмирза Хўжамқулов, Аҳмаджон Мирзаев каби назоратчиларнинг номи ҳаммага таниш. Улар пахта йиғим-терим бошлангандан буён ишни намунали ташкил қилишда, айрим камчиликларни бартараф қилишда озмунча ёрдам бермадилар.

НАЗОРАТЧИЛАР ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

Колхозчилар Аҳмаджон акадан, айниқса, миннатдор бўлиб гапирадилар. Ҳосил посбони дейишади, Аҳмаджон акани. Аҳмаджон акага биринчи участка ва унинг атрофидаги йўллар, бетон йўлларни назорат қилиб бориш топширилган. Аҳмаджон ака ҳар куни ўзига бириктиб қўйилган территорияларни эринмасдан айланиб чиқади. Тўкилган-сочилган пахталарни териб, хирмонга келтириб тўкади.

Янгийўлдаги Фрунзе номли колхоз аъзолари 1042 гектар ернинг ҳар гектаридан 26 центнердан ҳосил топшириш учун курашмоқдалар. Колхоздаги Ўлмас Анорбоева, Қаландар Абдураҳмонов каби ўртоқлар бригада ва звенолари планни муддатидан илгари бажардилар. Ҳар гектаридан 26—27 центнердан пахта топширилди.

Лекин ҳозирги кунда ҳам бу бригадаларда йиғим-терим давом эттирилмоқда. Колхоз плани бажарилмагунча биз ҳам тиниб-тинчимаймиз, дейишади улар. Ҳамма ерда назоратчилар йиғим-терим ишлари сифатини кузатиб бормоқдалар.

Сўнгги граммларгача териб оламиз! Колхозчиларнинг аҳди ана шундай. Ана шу мақсадда ҳар соат, ҳар минутдан фойдаланмоқдалар. Калинин районидаги 11, 12, 15-мактаб ўқувчилари, Янгийўлдаги Толстой номли мактаб ўқувчилари ҳам ҳосил йиғим-теримида колхозга кўмаклашмоқдалар.

Хўжаликда олтита кўсак чувиш машинаси, 2 та сушилка ишлаб турибди. Ҳар бир кўсак чувиш машинаси билан мумкин қадар кўпроқ пахтани чувиш учун мусобақа авж олдирилган.

— Хўжалигимизда,— дейди партком секретари, Туркабоев— маккажўхори, бедадан бўшаган ерларни шудгорлаш ҳам бошлаб юборилди. Бу соҳада ҳам ишни тез ва соз бажариш учун курашмоқдамиз. Бу соҳада ҳам назоратчиларимиз зийраклик кўрсатиб, ишнинг сифатли бажарилишига ҳисса қўшмоқдалар.

Дарҳақиқат, Фрунзе номли колхоз пахта далаларида ҳосил учун кураш давом этмоқда. Ҳосил посбонлари — жонкуяр назоратчилар планнинг бажарилишида жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Н. РИХСИЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» НАТИЖАЛАРНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

«БУТАЕВНИ» ҚАЧОНГАЧА КУТАМИЗ?

«Баъзида Юқори Чирчиқдаги хонадонларда газ ҳиди анқиб қолади. Шунда газ тузатувчи Д. Бутаевни излаб қоламиз. Лекин, уни топиш амри-маҳол. Қаерга кетганини ҳеч ким билмайди. Агар ўртоқ Бутаевни учратиб қолгудек бўлсангиз, мақсадингизни тингламай туриб, «вақтим йўқ» деб кета беради...

Юқоридаги сарлавҳа билан редакцияга келган шу мазмундаги хат текшириш ва чора кўриш учун Юқори Чирчиқ район ижроия комитетига юборилган эди.

Яқинда шу хатга район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Э. Икромовнинг имзоси билан жавоб олдик. Унда уй бекаларининг талаби тўғри деб топилган. Ўртоқ Бутаев хонадонларга кириб аҳолининг газдан фойдаланишини камдан-кам текширган, мурожаат қилиб келганлар талабини эса вақтида қондирмаган. Райгаз ташкилоти Бутаевни огоҳлантирган ва келгусида аҳолига бу борада хизмат кўрсатишни яхшилаш вазифаси топширилган.

НУР ТЕЖАЛМОҚДА

Абдушукур жуда ҳам синчков йигит. Ишдан кейин дала кезганида ҳам, одамлар орасида бўлганда ҳам, эл мулки қандай сақланяпти, қандай ютуқлар қўлга киритиляпти, нималар эсдан чиқяпти — шуларга эътибор беради. У яқинда назоратчиларни ўз хонасига йиғди-да, электр энергиясидан хонадонларда қандай фойдаланилаётганлигини текширамиз, деб қолди. Бу фикр бошқаларга ҳам маъқул тушди.

Назоратчилар эртасигаёқ Дархон қишлоғидаги хонадонларга бирма-бир кириб, счётчикларни кўздан кечира бошладилар. Беҳуда энергияни сарфлаётганларни топиб, танбеҳ бердилар.

Григорий Озеров хонадонига кириб келишганида кун пешинга яқинлашиб қолган эди. Эшикни Григорийнинг ўзи очди. Назоратчилар мақсадни айтиб, ичкарига киришди. Электромонтёр Суҳбатулла Саъдуллаев электр симларини кўздан кечираётиб бир нарсага ҳайрон бўлди. Иккинчи хонадаги электр симининг бир учи розеткага, иккинчи учи эса канализация трубасига улаб қўйилган эди. Шу йўсинда у уч йилдан бери счётчикни юргизмай дазмол, плита ва электр печларидан фойдаланиб келар экан.

Назоратчилар Ғ. Исоқов, К. Усмонов ва А. Леонтьев дарҳол акт тузишга тутиндилар. Нур ўғрисининг қилмишини очиб ташладилар. Г. Озеровнинг ўғирлаб ёққан 672 сўмлик электр энергияси назоратчилар сезгирлиги билан ундириб олинди.

Ўрта Осиё ўрмон хўжалиги илмий-текшириш институтининг Абдушукур Хоназаров бошлиқ халқ контроли группаси аъзолари социалистик мулкнинг даҳлсизлигини сақлашда ҳозир ҳам тинмай курашмоқдалар.

Л. МУКСИМОВ,
Калинин райони.

ЭЛ МУЛКИ—ДАҲЛСИЗ

Шаҳримиз саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари ва муассасаларида В. И. Ленин юбилейи шрафига бошланган мусобақа ой сайин кенг қулоч ёймоқда. Кончилар ва нурчилар, курувчилар ва транспортчилар йиллик топшириқни муддатидан олдин бажариш, кўплаб хомашё тежаб қолиш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини арзонлаштириш юзасидан ўз зиммаларига юксак мажбурият олиб, бу вазифани тўла адо этиш учун курашмоқдалар.

Шаҳар халқ контроли комитети ва группалари сафига бирлашган 1790 назоратчи ҳам бу ҳаракатнинг олдинги сафларида келмоқда. Улар партия ташкилотлари раҳбарлигида социалистик мулкни қўриқлаш ва эл бойлигини кўпайтиришда ибратли тадбирларни амалга оширдилар. Назоратчиларимиз социалистик мулкни кўз қорачиғидек сақлаш учун курашни кучайтириш соҳасида партия ва ҳукуматимиз қабул қилган қарорларни муваффақиятли бажармоқдалар.

Бу йил биз савдо ва коммунал хизмат кўрсатиш корхоналарида назоратни кучайтириш мақсадида қўшимча равишда тўққизта группа ва 39 та пост ташкил этдик. Бу группа ва постларга 261 халқ назоратчиси бирлашди.

Шаҳар халқ контроли комитети социалистик мулкни сақлаш юзасидан назорат ўрнатишнинг янгича иш формаларн ва методларини ҳам жорий этяпти.

Шаҳар молия органлари ва корхоналар мутахассислари бевосита назоратчилар ҳузурида бўлиб, ҳар хил темаларда суҳбат ва семинарлар ўтказмоқдалар. Сўнгги пайтда «Халқ мулкини сақлашни таъминлашда назоратчиларнинг роли», «Социалистик мулкни ўғирлашга қарши курашнинг форма ва методлари», «Моддий ва пул маблағларини сақлаш ва улар ҳисобкитобини текшириш методикаси» каби темаларда семинарлар ўтказилди.

Шаҳар халқ контроли комитети группалар билан биргаликда белгиланган планни бажара бориб, йигирма марта текширув ўтказди, меҳнаткашлардан тушган 97 та шикоят ва аризани муҳокама қилди. Муҳокама якунлари юзасидан тегишли чора ва тадбирлар белгиланди.

Биз тикув фабрикасида моддий маблағлар қандай сақланаётганлигини текширувдан ўтказганимизда қатор камчиликларни аниқладик. Корхонада ўтган ойлар давомида турли йўллар билан 1156 метр ҳар хил газламалар нормага қўшимча равишда сарфланган экан. Фабрика раҳбарлари томонидан моддий бойликларни вақти-вақти билан инвентаризация қилиб бориш, пропуска системасини жорий этиш каби қоидалар мунтазам равишда бузилиб келганлиги учун ҳам корхона бир минг сўмлик зиён кўрган. Мазкур текширув якунлари терговорганларига юборилди. Фабрика директори Халилова эса ишдан олинди.

Қизилолмасой геология партияси ишини текширганимизда ҳам бу ерда эгри қўллар борлиги маълум бўлиб қолди. Геология-разведка ишлари олиб боришда айрим кишиларга бажарилмаган юмушлар учун ҳам ҳақ тўланган, катта исрофгарчиликларга йўл қўйилган. Пировардида давлатнинг 6,7 минг сўм маблағи ҳавога соврилган. Назоратчилар талаби билан экспедицияда ҳақ тўлашнинг янги формаси жорий этилди. Бажарилмаган иш учун ҳақ олган кишиларга нисбатан чора кўрилди.

Ёз ойларидан бирида биз суд ва прокуратура органлари билан ҳамкорликда шаҳар ташкилотларидаги аниқланган камомат ва ўғриликларни муҳокама қилдик. Айниқса, шаҳар торги системасидаги ташкилотларда бундай камчиликлар кўплаб содир бўлган эди. Нон заводи, гўшт комбинати каби корхоналарда ҳам талон-торожларга йўл қўйилганлиги очиб ташланди. Назоратчилар аниқлаган камчиликлар эндиликда бартараф этилмоқда.

Лекин шуни айтиш керакки, социалистик мулкни тўла сақлаб қолишда ҳали биз бор имкониятларни тўла ишга сололмаяпмиз. Айрим группалар бу соҳада жонбозлик кўрсатиб ишламаяпти. Ўғриликнинг барча хил кўринишларининг олдини олиш кишиларда топширилган вазифа учун масъулият ҳиссини ошириш, халқ мулкини қўриқлаб, эл бойлигига бойлик қўшиш бизнинг бурчимиздир.

Р. МУРЗИН,
Ангрен шаҳар халқ контроли комитетининг раиси.

КОЛХОЗ РАИСИ: Бу йил зўр молхона қуриб олдиқ... Фақат томи ёпилмай қолди-да. Энди бу ёғини келаси йил тўғрилаймиз.

ДАНГАСАЛАР: — Бир мизғиб олайлик. Шаҳардан чиққан ҳашарчилар ишлашаяпти-ку.

А. ҲОЛИҚОВ чизган расмлар.

ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

БИНОКОРЛАРНИНГ ШАРАФЛИ БУРЧИ

Областимиз шаҳар ва қишлоқларида улкан ҳажмда қурилиш-монтаж ишлари олиб боруляпти. Кўпгина қурилиш ташкилотлари ўз зиммаларига юклатилган вазифаларни муваффақиятли адо этмоқдалар. Лекин, пахта тозалаш ва маҳаллий саноат корхоналари қурилишини олиб бораётган бинокорлари бирмунча орқада қолаётганлиги область халқ контроли комитетининг навбатдаги йиғилишида қайд этиб ўтилди.

2-кўчма механизациялашган колонна ва 3-кўчма механизациялашган колонна коллективлари иши кўп жиҳатдан талабга жавоб бермаяпти. 6-қурилиш трестига қарашли бу ташкилотларда меҳнат интизомининг бўшлиги туфайли кўпгина ишлар ўлда-жўлда қолиб кетяпти. 2-кўчма механизациялашган колонна ҳозирги кунда Қорасувда пахта заводи қуряпти. Лекин, қурилиш суръати ниҳоятда суст. Тўққиз ойлик план бу ерда 67 процент бажарилди, холос. Устига-устак, айрим участкалардан бракка йўл қўйиляпти. Бракни тузатиш учун эса қўшимча маблағлар сарфланяпти.

Шу коллектив Кетмонтепа пахта тайёрлаш пункти қурилишини ҳам уч йилдан бери чўзиб келмоқда. Бу ерда лаборатория ва қуритиш-тозалаш цехининг йўқлиги туфайли пахта тайёрлаш ниҳоятда оғир шароитда олиб борилмоқда.

2-ва-3 кўчма механизациялашган колонналар Тўйтепада қурилаётган тикув фабрикасида ҳам кўнгилдагидек ишлашмаяпти. Янгибозор пахта фабрикаси қурилиши секинлик билан бормоқда. Бу ерда қурилиш-монтаж ишлари тўққиз ойлик плани 76 процент бажарилган холос.

Пахта тозалаш ва маҳаллий саноат корхоналари қурилишининг бунчалик секинлик билан боришига заказчиларнинг ўзлари ҳам айблидирлар. Улар ўз вақтида бинокорларни керакли ускуналар ва чертежлар билан таъминлаш тадбирларини кўрмаяптилар. Область халқ контроли комитети бу масалани атрофлича муҳокама қилиб, айбдорларни қаттиқ жазолади. Йиғилиш қурилиш-монтаж ишлари суръатини тезлаштириш имконини берадиган тадбирлар белгилади.

БЎРДОҚИЧИЛИК ПУНКТЛАРИГА ЭЪТИБОР

Тошкент область «Заготскототкорм» тресги 1968 молия хўжалик йилида тилга олса арзигулик ютуқларни қўлга киритди. Бу ерда жамғарма олиш плани 121 процент бажарилди. Шунга қарамай, трестда пул маблағларини сарфлаш ва моддий бойликларни тежаш соҳасида бир қатор камчиликларга йўл қўйилди.

Шу йилнинг биринчи ярмида эса 12 минг сўм камомат чиқди. Хўжасизлик туфайли 8 та сигир ва от йўқолди. Бунинг учун жавобгарлар жазоланиши лозим эди-ю, лекин улардан арзимаган миқдорда пул ундириб олиш билан чегараланилди.

Трест отарларида боқилаётган молларга ветеринария хизмати кўрсатиш қониқарсиз аҳволдадир. Моллар яхши семирмаётганлиги учун ҳам гўштга топширилганларидан 25 минг сўмлик зарар кўрилди. Транспорт учун эса қўшимча 22 минг сўм сарфланди. Пировардида гўшт таннархи ошиб кетди. Жумладан, ҳар бир центнер қорамол гўшти таннархи 2 сўм 50 тийинга ошди.

Бекобод пунктида ишнинг қониқарсиз ташкил этилганлиги туфайли молларни бўрдоқига боқиш плани бажарилмай келяпти. Бу ерда қорамоллар гўшти таннархи қарийб уч баравар ошиб кетган. Қўшимча кўплаб ем-хашак сарфлангани ҳолда шундай қониқарсиз натижаларга эришилаётганлиги кишини ажаблантиради. Ўтган йили бу пункт давлатга 57 минг сўмлик зарар келтирган эди. Бу йил ҳам аҳвол ниҳоятда ёмон.

Оржоникидзе бўрдоқичилик пункти ҳам йил сайин давлатга кўплаб зарар келтирмоқда. Бу ерда бир центнер гўшт таннархи пландаги 73 сўм ўрнига 219 сўмни ташкил этмоқда.

Область халқ контроли комитети йиғилишида бундай нуқсонлар аёвсиз фош этилди. Трест бошқарувчиси ўртоқ Кузнецовга бу камчиликларни тезда бартараф этиш вазифаси топширилди. Бир қатор ўртоқларга келтирилган зарар учун маълум миқдорда жарима солинди.

ЮКИНГИЗ МУНТАЗИР БЎЛМАСИН

Темир йўл транспорти бўйлаб келаётган халқ хўжалик юкларини ўз вақтида тушириб олиш, вагонлар оборотини тезлаштириш вазифаси ҳозир жиддий қилиб қўйиляпти. Лекин, айрим ташкилотлар раҳбарларининг бу ишга боқибеғамлик билан қараётганликлари ажабланарли ҳолдир. Область халқ контроли комитети назоратчилари Оққўрғон тайёрлов конторасн ва экспериментал балиқ комбинатида бу соҳада айниқса катта нуқсонларга йўл қўйилаётганлигини аниқладилар.

Оққўрғон тайёрлов конторасн сентябрь ойининг ўзида вагонларни нормадагидан 1937 соат кўп ушлаб қолгани учун давлатга 779 сўм миқдорида жарима тўлаган. Рақамлар шуни кўрсатиб турибдики, ҳар бир вагон нормадагидан тўрт марта кўпроқ вақт махтал бўлиб қолган.

Экспериментал балиқ комбинати эса сентябрь ойида беҳуда ушлаб турган вагонлари учун 675 сўм жарима тўлади. Бу ташкилот октябрь ойида ҳам юк тушириш ва ортиш ишларини қониқарсиз ташкил этди. Ўтган ойда вагонларнинг айримлари ҳатто 56 соатлаб ушлаб қолинди.

Область халқ контроли комитети давлат мулкини беҳуда совураётган бу ташкилотлар раҳбарларига нисбатан жиддий чора кўрди. Оққўрғон тайёрлов конторасн директори Р. Хаматовга бир ойлик иш ҳақи миқдорида жарима солинди. Экспериментал балиқ комбинати директори П. Крупнов эса жиддий огоҳлантирилди.

СЎНМАС СИЙМО

«Ленинни умрида лоақал бир марта кўрган ва сўзларини эшитган киши хотирасида унинг ёрқин сиймоси ҳеч қачон ўчмайди. Ленин кишиларда чуқур, ёқимли таассурот қолдирар эди. Турган гап, ўша вақтнинг тафсилотлари хотирадан кўтарилиши мумкин, уларни аниқ айтиб бериш мушкул, аммо Ленинни тириклигида кўрган киши уни унутиши мумкин эмас...»

«В. И. Ленин ҳақида хотиралар»нинг 4-томи кекса большевик А. А. Андреевнинг ана шу сўзлари билан бошланади. Ушбу китоб орқали, аввалгиларида бўлгани сингари, партиянинг энг кекса аъзолари, унинг сафдошлари, партия ва давлатимиз арбоблари, Ильич билан учрашган ишчилар, деҳқонлар ҳамда зиёлиларнинг доҳий ҳақидаги хотиралари билан танишасиз.

Хотиралар китобининг мазкур жилдида Ленин ҳаёти ва фаолиятининг асосан 1920—1924 йиллар даври кенг ёритилади.

Бу даврда ёш Совет давлати гражданлар урушидан сўнг тинч қурилиш даврига кирган эди. «Ҳарбий коммунизм» деб аталган даврдан янги иқтисодий сиёсат (НЭП)га ўтиш, саноат ва қишлоқ хўжалигида уруш туфайли юз берган жуда катта қийинчиликлар ҳамда вайронгарчиликларни тугатиш ва социалистик экономикани қуришдаги дастлабки қадамлар ўша йилларнинг туб мазмунини ташкил қиларди.

Ленин ёш Советлар мамлакатидаги ана шу иқтисодий қурилиш ишларида партия ва давлатимизга бошчилик қилди. Унинг ақли-заковати, мустаҳкам иродаси, эркин меҳнат қилиш ҳуқуқини олган меҳнаткаш халққа бўлган зўр ишончи туфайли мамлакатимизда социализм қурилишининг улуғвор, дадил программаси ишлаб чиқилди ва амалга оширила бошланди.

Китобхон айниқса Г. М. Кржижановскийнинг ГОЭЛРО плани қандай юзага келгани, И. И. Радченконинг Ильич хўжалик фронтига қандай раҳбарлик қилгани, Л. А. Фотиеванинг доҳий давлат ишини бошқариш услубини қай тарзда ишлаб чиққани, Г. Леплевскийнинг Халқ Комиссарлар Совети ҳамда Меҳнат ва Мудофаа Кенгашини Ленин қандан бошқаргани ҳақидаги хотираларини ўқир экан, партия ва давлатимиз асосчисининг Совет давлатини бошқариш, социалистик экономикани барпо қилиш борасидаги улкан фаолияти тўғрисида аниқ ва ёрқин тасаввур қилади.

А. П. Серебровский, Л. К. Мартенс, Л. Б. Красин, Й. С. Уншлихт, Я. И. Гиндиннинг хотираларида ҳам Ильичнинг ана шу соҳадаги сермашаққат фаолияти акс эттирилган.

Г. Королёвнинг «Ўртоқ Ленин ҳақида», В. Н. Соколовнинг «Сибирликлар Ленин ҳузурида», А. Безименскийнинг «Ленин комсомолнинг III съездида», И. А. Чекуновнинг «Деҳқон хотиралари» каби қатор эсдаликлари эса Ильичнинг оддий ишчи, деҳқон, қизил армиячи ҳамда комсомол ёшлар билан учрашувлари ҳақидадир.

В. И. Лениннинг инсоният тарихидаги энг буюк кишиларга хос оддий инсоний фазилатлари ҳақида хотирлаш доҳийни кўрган ва билган кишиларнинг ҳаммаси учун муштарак бир хислатдир. Мазкур хотиралар китобини ҳам қайта-қайта варақлар экансиз, кўз ўнгингизда Ильичнинг олижаноб образи намоён бўлади.

В. И. ЛЕНИН ҲАҚИДА ХОТИРАЛАРНИНГ 4-ТОМИ

Хусусан, С. К. Тимошенконинг «Доҳий билан учрашув», Ф. А. Гетьенинг «Энг буюк ва энг камтар», Е. А. Нечкинанинг «У камтар ва оддий эди», И. Н. Хабаровнинг «Энг инсоний инсон», Г. В. Чичериннинг «Ёшлар Лениндан ўрганишлари лозим», Л. А. Фотиеванинг «Сўнмас энергия» деб номланган эсдаликлари ана шу ҳақдадир.

Мисол тариқасида Б. М. Волиннинг хотирасидан қуйидаги бир парчани келтирамиз:

«Москва комитети раҳбарлари В. И. Лениннинг 50 ёшга тўлишига бағишлаб, яқин партия ходимларининг кичик бир даврасида кеча ўтказмоқчи бўлишди... Кечада тўпланганлар «Лениннинг ўзи қани? Мажлис очилишида нега ўзи йўқ?» деб ҳайрон бўлишарди. Гап бундай эди. Москва комитетининг секретари А. Ф. Мясников кеча бўлишини Владимир Ильичга шу кеча бошлангандан кейингина хабар қилган. Владимир Ильич ўзини қутлашга бағишланган кечанинг расмий қисмида иштирок этмаслигини унга айтган. Бир қанча нотиқлар, жумладан, А. М. Горький, А. В. Луначарский, М. С. Ольминский, И. В. Сталин ва бошқа ўртоқлар сўзлаб, танаффус бўлиб ўтгандан кейингина, ҳеч ким кутмаганда, ҳаммани ҳаяжонга солиб Владимир Ильич кириб келди. Уни табриклаб кутиб олишди. Унга сўз берилди.

У ўзининг қисқагина нутқини бу ерда тўпланганларга икки нарса учун, яъни, биринчидан, ўз номига айтилган табриклар учун, иккинчидан, ўзи айтгандек, уни «ҳаммадан ҳам кўпроқ юбилейга бағишланган нутқларни эшитишдан қутқазганлари» учун ташаккур айтишдан бошлади. У шундай дейиши билан ҳамма қарсак чалиб юборди. Кейин у ҳамма табрикларни тўхтатмоқчи бўлгандай (табрик нутқларида ҳамма эътибор унга—партия йўлбошчисига қаратилган эди) бирдан бошқа мавзуга ўтиб, «большевиклар партиясининг ҳозирги аҳоли тўғрисида» бир неча оғиз гапирмоқчилигини айтди.

Бу—Лениннинг энг қисқа нутқларидан бири эди. Бу нутқ бошдан оёқ большевиклар партиясига бағишланган ва кўкларга кўтариб мақташга ва манманликка берилиб кетишга қаратилган эди. Владимир Ильич ўртоқларни, айрим-айрим олганда, барча большевикларни ва, умуман олганда, сиёсий партия бўлган большевикларни огоҳлантириб, уларнинг жуда хавфли аҳволга, яъни манманликка берилиб кетган киши аҳволига тушиб қолмасликлари зарурлигини таъкидлаб ўтди.

Ленин ўзининг бу нутқида большевик қандай бўлиши кераклигини, ўз халқи олдида, меҳнаткаш инсоният олдида масъул бўлган бизнинг партиямиз қандай бўлиши кераклигини ётиғи билан яхшилаб айтиб берди. Владимир Ильич тириклигида унинг туғилган куни бошқа нишонланмади».

Хотиралар китобининг пировардида 1896 йилдан бери КПСС аъзоси, профессионал революционер Ф. Н. Петровнинг «Ҳамиша биз билан» деб номланган эсдалик мақоласи келтирилган.

Китобда қатор хотиралар биринчи бор эълон қилиняпти, шунингдек тўпламда Владимир Ильичнинг қатор фотосуратлари, ҳужжатлари ва рассомларнинг асарларидан намуналар ҳам берилган.

Сиёсий адабиёт нашриёти китобни оммавий нусхада нашр этган.

И. СУЛТОНОВ.

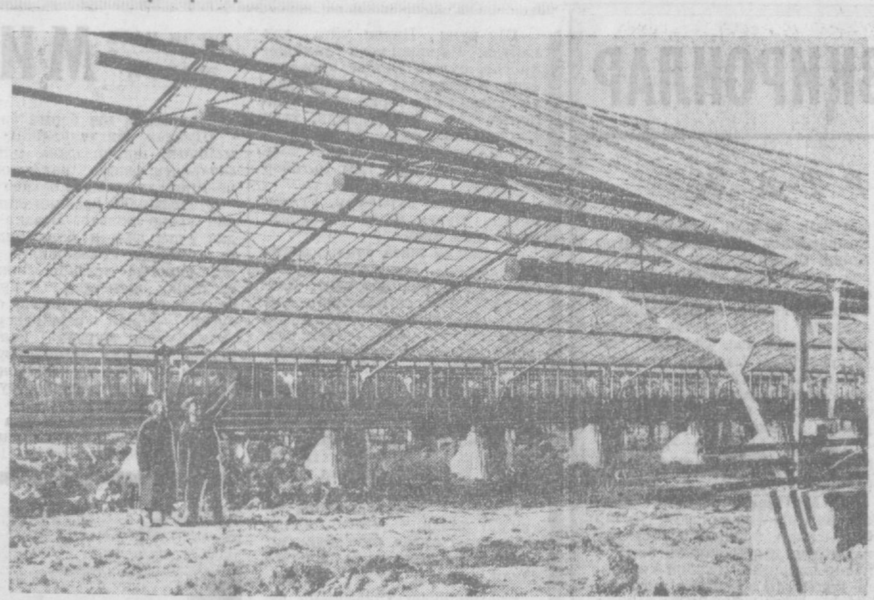

***

ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги «Коммунист» колхозида 2,6 гектар ерга теплица комбинати қуриляпти. Бу комбинат ишга туширилиши билан хўжаликда қиш фаслида сабзавот етиштириш янада кўпаяди. Суратда: комбинат қурилишининг умумий кўриниши.

Ҳ. Ҳайитмуҳамедов фотоси., (УзТАГ).

***

ХЎЖАКЕНТЛИКЛАР ҒАЙРАТИ

Хўжакент. Бу номни эшитиши билан у ерда бўлган кишининг кўз олдида тўрт томони баланд тоғлар билан ўралган, боғ-бўстонларга бой, бир-бирига чирмашиб ўсган баланд азим чинорлар-у, остидан шарқираб оқиб ётган зилол сувли чашмалар, хуллас, гўзал водий намоён бўлади.

Ўртадан кесиб оқаётган шўх Чирчиқ дарёси, жадаллик билан унинг устига қурилаётган Чорвоқ сув омбори ва қурувчилар учун бунёд этилган кўплаб турар жой бинолари ҳамда замонавий лойиҳалар асосида қурилган маданий-маиший объектлар Хўжакентнинг гўзал ҳуснига яна ҳусн бўлиб қўшилган. Бу қадимий қишлоқни Бўстонлиқ районида танимаган, унинг илғор кишиларини ҳурмат билан тилга олмаган киши топилмаса керак. Бутун район ва областда ҳам ўзбек миллий кураши бўйича полвонларнинг полвони ҳисобланган хўжакентликлар меҳнатда ҳам донгдорлардан саналади.

14-«Хўжакент» совхозининг меҳнат аҳли бошига кейинги пайтларда табиий воқеалар туфайли анча қийинчиликлар тушди. Давлатимизнинг ўз вақтида кўрсатган ғамхўрлиги туфайли совхоз ишчилари учун 700 дан ортиқ замонавий турар жой бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилди.

«14-Хўжакент» совхози асосан боғдорчилик хўжалиги бўлишига қарамасдан бу ерда қишлоқ хўжалигининг барча турлари мавжуд. Жумладан, чорвачиликка ҳам кенг ўрин берилган.

Ўтган йилги қиш сабоқларидан ўзларига тўғри хулоса чиқариб олган совхоз ишчилари бу йилги қишга ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўришмоқда. Молхоналар ва қўйхоналар учун 240 минг сўм маблағ сарфланиб, сифатли ремонтдан чиқарилди, қайта тикланди. Чорвадорлар учун 6 та янги турар-жой қуриб берилди. Ҳозиргача 4950 тонна дағал хашак ва 4100 тонна силос тайёрланган. Бу эса ўтган йилдагидан анча кўпдир. Гўшт, сут, жун тайёрлаш йиллик планлари ҳам совхозда ошириб адо этилди. Сут тайёрлаш йиллик плани 108 процент, гўшт 102,9, жун 101,4 процент бажарилди.

Асосий тармоқлардан бўлган узумчилик ва сабзавот тайёрлашда ҳам совхоз ишчилари муваффақият қозондилар. Пландаги 800 тонна ўрнига 979 тонна узум, 471 тонна ўрнига 1134 тонна сабзавот эл дастурхонига етказиб берилди.

Совхозда дон тайёрлаш плани 334 процент бажарилди. Аҳмад Маҳамедов бошчилигида пландаги 550 гектар ўрнига 595 гектар ер сифатли шудгор қилиниб келгуси йили ғалла учун уруғ сепилди. Бу ишда комбайнчи ва ер ҳайдовчи Ж. Пернеевнинг қўшган ҳиссаси катта.

Совхозда келгуси йил мўл ҳосили учун барча тадбирлар кўрилаяпти.

А. АСИЛОВ.

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1 ДЕКАБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

КОЛХОЗЛАР

Хўжаликларнинг номи	Мавсум бошидан бери	Машина терими	Қайси райондан
1. «Заря коммунизма»	132,38	155,34	Оққўрғон
2. «Победа»	128,55	104,40	Оққўрғон
3. Ленин номли	126,44	150,31	Оққўрғон
4. «Москва»	125,26	116,00	Оққўрғон
5. Навоий номли	121,40	120,37	Оққўрғон
6. «Озод»	119,87	109,66	Оққўрғон
7. «Коммунизм»	117,58	63,20	Оққўрғон
8. «Ленинград»	116,88	175,38	Оққўрғон
9. Киров номли	116,41	131,60	Оққўрғон
10. «Ленинград»	115,26	16,22	Янгийўл
11. С. Раҳимов номли	114,56	59,90	Янгийўл
12. Ҳамза номли	114,07	114,67	Оққўрғон
13. «Ленинобод»	112,90	79,68	Оққўрғон
14. Калинин номли	112,32	137,83	Оққўрғон
15. «Партия XXI съезди»	112,29	18,83	Янгийўл
16. Энгельс номли	112,27	123,89	Оққўрғон
17. Қ. Маркс номли	111,25	47,91	Оққўрғон
18. Энгельс номли	111,18	30,48	Янгийўл
19. Терешкова номли	110,69	96,03	Ўрта Чирчиқ
20. Навоий номли	110,38	44,56	Янгийўл
21. «Коммунизм»	109,93	41,50	Бекобод
22. «Ленинизм»	109,74	132,20	Оққўрғон
23. «Коммунизм»	109,01	87,30	Янгийўл
24. Свердлов номли	108,72	153,54	Оққўрғон
25. «Гулистон»	107,88	104,00	Оққўрғон
26. «Партия XXII съезди»	106,61	47,94	Оққўрғон
27. Охунбобоев номли	106,52	94,59	Ўрта Чирчиқ
28. «Партия XXII съезди»	106,17	97,58	Ўрта Чирчиқ
29. Калинин номли	106,14	26,80	Янгийўл
30. Жданов номли	106,13	66,57	Янгийўл
31. Димитров номли	105,86	119,07	Оққўрғон
32. Свердлов номли	105,27	14,00	Янгийўл
33. Ҳ. Олимжон номли	103,55	51,67	Оққўрғон
34. «Гулистон»	103,24	120,00	Бўка
35. «Қизил Октябрь»	102,72	77,14	Янгийўл
36. Охунбобоев номли	101,85	59,91	Оққўрғон
37. «Москва»	101,79	35,22	Янгийўл
38. «Интернационал»	101,74	67,79	Янгийўл
39. «Октябрь 40 йиллиги»	101,74	57,14	Янгийўл
40. Жамбул номли	101,24	61,31	Бўка
41. Фрунзе номли	101,11	61,04	Янгийўл
42. Куйбишев номли	101,03	103,99	Оққўрғон
43. «Ленинизм»	100,38	57,21	Янгийўл
44. «Ленинский путь»	100,36	101,10	Юқори Чирчиқ
45. Киров номли	99,24	50,91	Янгийўл
46. «Қизил Ўзбекистон»	98,09	—	Оржоникидзе
47. Вотинцев номли	97,81	61,08	Оққўрғон
48. «Политотдел»	97,61	72,73	Юқори Чирчиқ
49. Ниёзов номли	97,56	46,00	Янгийўл
50. К. Маркс номли	95,79	56,88	Ўрта Чирчиқ
51. «Полярная звезда»	95,55	57,80	Ўрта Чирчиқ
52. Турсунқулов номли	95,36	7,27	Янгийўл
53. К. Маркс номли	94,87	59,57	Янгийўл
54. «Правда»	94,08	86,70	Юқори Чирчиқ
55. «Победа»	94,06	50,33	Бекобод
56. Куйбишев номли	91,44	43,10	Ўрта Чирчиқ
57. Охунбобоев номли	90,93	65,59	Янгийўл
58. Икромов номли	90,81	55,70	Ўрта Чирчиқ
59. Ленин номли	89,65	34,11	Янгийўл
60. Калинин номли	89,59	45,13	Бўка
61. «ЎзССР 30 йиллиги»	89,00	38,93	Янгийўл
62. Фрунзе номли	88,50	41,73	Бўка
63. «Ленинобод»	87,81	22,95	Бўка
64. «Северний маяк»	87,34	65,88	Ўрта Чирчиқ
65. Тельман номли	83,76	29,25	Бўка
66. К. Маркс номли	80,79	54,00	Юқори Чирчиқ
67. Ленин номли	80,11	24,75	Бўка
68. «Ўзбекистон»	79,64	42,50	Юқори Чирчиқ
69. Ильич номли	78,98	35,31	Бўка
70. Свердлов номли	78,53	19,00	Ўрта Чирчиқ
71. Дзержинский номли	78,13	46,56	Бекобод
72. Калинин номли	77,98	50,70	Ўрта Чирчиқ
73. Охунбобоев номли	77,58	33,58	Бўка
74. Навоий номли	77,54	17,35	Бекобод
75. Свердлов номли	77,36	45,21	Юқори Чирчиқ
76. Энгельс номли	76,57	41,77	Ўрта Чирчиқ
77. Ленин номли	75,15	38,44	Бекобод
78. «Ленин йўли»	73,33	38,83	Ўрта Чирчиқ
79. Мичурин номли	70,23	36,38	Бўка
80. «Партия XX съезди»	69,45	21,33	Бўка
81. «Октябрь 40 йиллиги»	67,96	53,32	Бўка
82. «Коммунизм»	66,87	23,11	Ўрта Чирчиқ
83. Ленин номли	65,54	16,00	Ўрта Чирчиқ
84. «Ленин йўли»	63,46	24,46	Бўка
85. Тимирязев номли	62,53	38,79	Бўка
86. Ҳамза номли	62,26	22,55	Бўка
87. Свердлов номли	59,90	11,26	Бўка
88. «Ленинизм»	58,12	22,45	Бўка
89. «Коммунизм»	56,98	31,33	Бўка
90. К. Маркс номли	56,65	33,15	Бўка
91. «Партия XIX съезди»	56,42	19,33	Бўка

СОВХОЗЛАР

1. «Ленинград»	159,83	266,50	Бекобод
2. «Коммунизм»	115,89	139,42	Оққўрғон
3. «Ўзбекистон ССР беш йиллиги»	105,53	97,22	Оққўрғон
4. Ойбек номли	90,09	42,78	Бекобод
5. «Оққўрғон»	86,20	42,69	Оққўрғон
6. 1-«Пискент»	82,38	48,00	Бўка
7. 2-«Пискент»	76,76	38,85	Бўка
8. Киров номли	75,90	30,22	Ўрта Чирчиқ
9. Сегизбоев номли	74,94	36,67	Оққўрғон
10. «Бўка»	74,73	36,23	Бўка
11. 3-«Далварзин»	72,61	22,46	Бекобод
12. 1-«Далварзин»	67,44	28,99	Бекобод
13. Кўкорол	62,15	28,71	Бўка
14. 2-«Далварзин»	58,67	16,73	Бекобод

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ЛЕНИН ЮБИЛЕЙИГА

БЕРЛИН, 1 декабрь. (ТАСС). Меҳнаткашларнинг улуғ йўлбошчиси туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан Германия Демократик Республикасида В. И. Лениннинг 80 га яқин асари, шунингдек ҳаёти ва фаолияти тўғрисида ҳикоя қилувчи китоблар нашр этилади.

Халқ ҳокимияти йиллари давомида Германия Демократик Республикасида Ленин асарлари ва Ленин тўғрисидаги китоблар 12 миллиондан кўпроқ миқдорда нашр этилди. Германия Демократик Республикасидаги «Диц ферлагк» сиёсий нашриётнинг ўзигина бундай асарлардан 50 тасини нашр этди. Уларнинг баъзилари бир неча марта қайта нашр этилди.

В. И. Ленин асарларининг 40 тўплами немис тилида нашр этилганлиги Германия Демократик Республикаси жамоатчилигини ниҳоят даражада қизиқтирди. «В. И. Лениннинг мактублари»дан навбатдаги икки томини, шунингдек совет авторларининг Ильич ҳаёти ва фаолияти тўғрисидаги бир қанча асарларини Ленин юбилейига атаб чоп қилишга тайёргарлик кўрилмоқда.

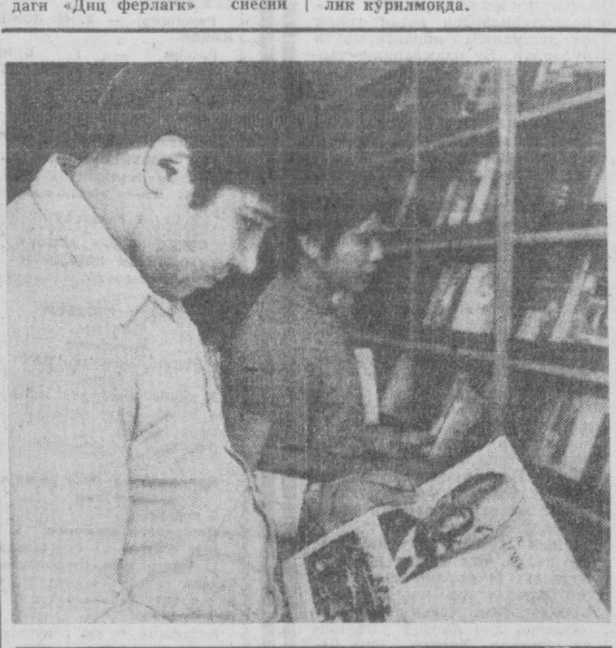

МАНА бир неча йилдирки Гвадалахерда Мексика ва СССР дўстлик ва маданий алоқалар институти филиали томонидан очилган китоб магазини ишлаб турипти. Бу ерда асосан совет фани ва техникаси, санъати ҳақида ҳикоя қилувчи адабиётлар сотилади. Лениннинг туғилганига юз йил тўлиши муносабати билан бу ерда доҳий асарлари асосида доимий виставка очилди. Суратда: китоб магазинининг виставка бўлимида.

С. Сичев фотоси. (ТАСС).

ҲАВО ҲУЖУМИ ҚАЙТАРИЛДИ

ҚОҲИРА, 1 декабрь. (ТАСС). Кеча маҳаллий вақт билан соат 13-30 минутда Исроил самолётларининг бир группаси Сувайш каналининг Шимолий қисмидаги Миср қўшинлари позициясига ҳужум қилишга уриниб кўрди.

Бирлашган Араб Республикаси ҳарбий қўмондонлигининг баёнотида айтилишича, ҳаво ҳужумидан мудофаа кучлари душман самолётларига ўт очиб, уларни қочиб кетишга мажбур қилган.

БЕРЛИН. ГДР давлат чегараси мана шу ердан ўтади. Бу сурат Бранденбург дарвозаси олдида олинган. Контрол пунктининг нариги томони Ғарбий Берлинга қарашли.

Г. Соловьев фотоси. ТАСС фотохроникаси.

СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРНИНГ МАДАДИНИ АРАБ ХАЛҚЛАРИ АСЛО УНУТМАЙДИ

БАҒДОД, 29 ноябрь. (ТАСС). Олти социалистик мамлакат партиялари ва ҳукуматларининг Яқин Шарқдаги аҳвол тўғрисидаги баёноти Ироқ матбуотининг диққат марказида турипти. Газеталарнинг ҳаммаси бу баёнотни эълон қилиб, империалистларнинг Яқин Шарқдаги планларини барбод қилмоқ учун олти социалистик мамлакат ҳамма чораларни кўришга маҳкам бел боғлаганлигидан баёнот далолат бериб турибди, деб таъкидламоқдалар.

«Ал-Жумҳурия» газетаси баёнотни шарҳлаб, араб халқларининг Исроил оккупациячиларига ва империалистларига қарши курашини қувватлаймиз, деб дўст социалистик мамлакатлар яна ўзларининг қатъий сўзларини айтдилар, деб ёзди.

Социалистик мамлакатларнинг ҳамма соҳаларда бераётган мададини араб халқлари унутганлари йўқ ва ҳеч қачон унутмайдилар. Бу мадад, деб ёзади газета, империализмга қарши, тинчлик ва инсониятнинг тараққиёти учун олиб бораётган муштарак курашимизда вужудга келган дўстлик алоқаларини мустаҳкамлайди.

ҚУВАЙТ, 29 ноябрь. (ТАСС). Нуфузли «Ар-рай ал-ом» газетаси Яқин Шарқдаги аҳвол тўғрисидаги баёнотни эълон қилиб, «социалистик мамлакатлар арабларнинг курашини қувватламоқдалар ва Яқин Шарқдаги тангликни бартараф қилиш мақсадида очиқ чоралар кўришни талаб қилмоқдалар», деб ёзади.

«Дейли-нюс» ва «Ас-сиёса» газеталари олти социалистик мамлакатнинг партиялари ва ҳукуматлари оккупация қилинган араб территорияларидан Исроил қўшинларини дарҳол олиб чиқиб кетишни талаб қилмоқдалар, деб таъкидлаётир. Ғарб мамлакатларининг империалистик доиралари, биринчи навбатда Қўшма Штатлар Исроилнинг Яқин Шарқдаги босиб олиш сиёсатини рағбатлантирмоқдалар, деб қўшма баёнотда айтилган гапларни газеталар бўрттириб бераётир.

Яқин Шарқдаги аҳвол тўғрисидаги баёнотни Қувайт радиоси ҳам ўзининг сўнгги ахборотларида муҳим халқаро янгилик, деб эшиттирди.

НЬЮ-ЙОРК. 29 ноябрь. ТАСС мухбири В. Осипов хабар беради: Олти социалистик мамлакат коммунистик ва ишчи партиялари билан ҳукуматларининг яқин шарқдаги аҳвол тўғрисидаги баёнотини бирлашган мамлакатлардаги араб доиралари жуда катта мамнуният билан кутиб олишди. Империализмнинг энг уришқоқ доиралари ўтказаётган агрессив сиёсат натижасида Яқин Шарқдаги вазият хатарли равишда кескинлашган бир пайтда бу баёнот эълон қилинди, деб бу ерда алоҳида таъкидламоқдалар.

Бирлашган Араб Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги доимий вакили Аз-зайят ТАСС мухбири билан суҳбатда айтдики, араб халқининг бошига ҳозир жуда оғир кун тушди, шу сабабли у Совет Иттифоқининг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг бераётган дўстона мададини асло унутмайди.

* * *

Суданнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги доимий вакили Муҳаммад Фахриддин суҳбатда айтдики, Судан делегацияси олти социалистик мамлакатнинг баёнотини қизғин табриклайди. Араб мамлакатларининг адолатли ишига социалистик мамлакатлар ўтмишда ҳам ҳамиша мадад бериб келдилар. Уларнинг бу сафарги мадади ҳозир айниқса муҳим, чунки Исроил араб мамлакатларига қарши игвогарликни кенгайтирмоқда. Шу билан бирга, деди Фахриддин, бу баёнат социалистик мамлакатларнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти устави принципларига қатъий риоя қилаётганликларини кўрсатувчи яна бир далил бўлди.

ҚАСАБА СОЮЗ РАҲБАРЛАРИ ҚАМОҚДАН БЎШАТИЛДИ

БУЭНОС-АЙРЕС, 1 декабрь. (ТАСС). Мамлакатда 30 июнда қамал ҳолати жорий қилинганидан кейин қамаб қўйилган касаба союз арбобларини Аргентина маъмурлари қамоқдан бўшатишга мажбур бўлдилар, чунки кенг жамоатчилик касаба союз арбоблари қамоққа олинганлигига қарши жуда кўп норозилик билдирди. Қамоқдан бўшатилган 80 киши орасида оппозициячи меҳнат конфедерациясининг бош секретари Раймундо Онгаро ҳам бор. У, турмада 5 ой қамалиб ётди. Яна 25 кишини қамоққа олиш тўғрисидаги буйруқ ҳам бекор қилинди.

Ички ишлар министрлигининг қамоққа олинганларнинг ҳаммаси бўшатилди деган гапига жавобан «Кроника» газетасининг ёзишига қараганда қамоқдан бўшатилганлар рўйхатида номи кўрсатилган кишилардан бир нечтаси аслда ҳали ҳам қамоқда ётибди. Коммунистларга қарши қонун асосида ҳукм қилинган 73 кишининг тақдири нима бўлганлиги ҳам маълум эмас.

ОҚ ЙЎЛ, НАВҚИРОНЛАР

РЕПОРТАЖ

Ҳарбий хизматга чақирилувчилар тўпланадиган пунктга кетаётиб, Ўрта Чирчиқлик Маҳкам отани учратиб қолдик. Унинг ёнида ўғиллари Раҳим ва Эркин боришарди.

— Йўл бўлсин, Маҳкам ота, — қизиқиб сўрадик ундан ҳол-аҳвол сўрашарканмиз.

— Мана, укангиз Раҳимжонни армия сафига кузатгани кетяпмиз, — деди отахон. Биз уларга ҳамроҳ бўлдик.

— Гапларимни унутма, — насиҳат қиларди Маҳкам ота ўғлига йўл-йўлакай. — Ҳарбий хизмат ҳар бир йигитнинг шарафли бурчи. Она-Ватанни қўриқлаш, халқимизнинг осойишталигини сақлаш ҳар бир кишига ҳам қарз, ҳам фарз. Армия сафини чиниқиш мактаби дейдилар. Мана, аканг Эркинни олиб кўр. У хизматдан билаги кучга тўлиб қайтди, ҳунар орттирди. Сен ҳам акангдек хизмат қил, командирларнинг айтган чизиғидан чиқма. Ўқи, ўрган.

Йўл-йўлакай чақирилув пункти томон кетаётган кўплаб ота-оналарни учратдик. Уларнинг ҳар бири ҳарбий хизматга отланган нури-дийдаларига Маҳкам ота каби насиҳат қилиб боришарди.

Пункт ҳовлисидамиз. Ўйин-кулги авжида. Ҳарбий хизматга отланган ёшлар меҳрибон волидалари, дўсти-биродарлари билан хайрлашмоқдалар. Уларнинг кайфи чоғ, чеҳраларидан табассум аримайди.

Кўп ўтмай митинг бошланди. Республика ҳарбий комиссари, генерал-майор К. Каримов армияга чақирилувчиларни шавкатли Совет Армияси сафига қўшилаётганлари билан қизғин табриклаб, Ватанимиз куч ва қудратини янада мустаҳкамлашда уларга катта муваффақиятлар тилади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудири В. Қодиров, республика ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Р. Олимов, шаҳар меҳнаткашлари номидан К. Алексеева, А. Тожибоев ва бошқа ўртоқлар ҳам ўз сўзларида ёшларни оталаримиз босиб ўтган жанговар йўлдан бориб, ҳарбий хизматда жасорат намуналарини кўрсатишга даъват этдилар.

Ҳарбий хизматга отланган ёшлар номидан Владимир Сигов гапирди.

— Муҳтарам оналар, азиз отахонлар! — деди у. — Ҳозир биз, ёшлар, ҳаётимизнинг энг ҳаяжонли дақиқаларини бошдан кечирмоқдамиз. Ҳарбий хизматга кетаётган эканмиз сизларнинг, барча ёру дўстларнинг ишончини оқлашга онт ичамиз. Бизлар партия топшириғи билан чўлу саҳроларни боғу-бўстонларга айлантирдик, даладаштлар ўрнида забардаст шаҳарлар барпо этдик. Ҳарбий хизматни ҳам ана шундай шон-шараф билан ўтаймиз. Она-Ватан қудратини мустаҳкамлаб, қаҳрамон халқимиз бойлигини кўз қорачиғидек сақлашга сўз берамиз.

Митинг тугади. Гимн садолари янграйди. Бир текисда саф тортиб турган ёшлар шаҳдам қадамлар ташлаб вокзал томон йўл олдилар. Маҳкам ота каби юзлаб ота-оналар ўз нури дийдалари кетидан узоқ тикилиб қолишди. Нур ёғилиб турган чеҳраларга боқар эканмиз улардан, ишончимиз сизларда, она-Ватаннинг содиқ фарзандлари бўлингиз, обод ва фаровон ҳаётимизни доимо сергаклик билан сақлаб турингиз...—каби қалб сўзларни ўқиймиз.

И. ЮСУПОВ.

Шу куни Парпи уйга кеч қайтди. Наридан-бери тамадди қилган бўлиб, ўзини кроватга отди. У ниҳоятда чарчаган, ҳатто телевизорда берилаётган концертга ҳам қиё боқмади, ўғли Бахтиёрнинг «ада, бугун ҳам «5» олдим» деб кундалик дафтарини узатишига ҳам эътибор бермади.

— Эртага кўрарман, ўғлим, эртага. Бугун жуда толиқдим, бироз дам олай.

— Бошқа ишга ўтақолсангиз бўлмайдими. Нуқул шу аҳвол, эрта кетиб, кеч қайтасиз. Ҳатто болаларни эркалатишга ҳам вақт тополмайсиз. Колхозда нима кўп, иш кўп, — Зебинисо эрини койиган бўлиб телевизорни ўчирди.

Аммо унинг гаплари йигитнинг қулоғига кирмаган, у донг қотиб ухларди. Оила бекаси наридан-бери дастурхонни йиғиштириб, Наима ва Бахтиёрни ўрнига ётқизди. Соатига қараса, тунги 2.

Шу пайт тасодифан эшик тақиллаб қолди. «Ким бўлди экан, бемаҳалда» кўнглидан ўтказди Зебинисо ва ҳовлига чиқди.

— Парпивой уйдамилар, келин?

— Ҳа, яқинда қайтган эдилар, ухлаяптилар.

Зебинисо воқеани эшитгач, «ҳозир уйғотаман» деганча ичкарига кириб кетди. Зум ўтмай, сукунат қўйнида мудраб ётган қишлоқ машина овозидан уйғонди. Парпи моторни юргазиб, апил-тапил ариқдаги сувга юз-қўлини ювди-да, машинани кўчага бурди.

— Бемовруд ташвишга солганимга, узр, Парпивой. Шу топда кеннойингизни тўғоноқ тутиб қолса бўладими.

— Ҳеч қиси йўқ, Дадавой ака. Яхшиликка хизмат қилишдан савоброқ иш борми ўзи?

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

МИЛЛИОНЕР ШОФЕР

Шундай. Йигит ўзининг одамийлиги, ширин сўзи, меҳнатсеварлиги билан каттадан кичикнинг ҳурматини қозонган.

У шоферлик касбини ёшлигидан севиб қолган. Бевақт отадан етим қолган бола олдинига колхозда аравакашлик қилди, керосин ташиди, қишлик ем-хашак жамғарди, хуллас қандай юмушга қўйишса, оғир-енгил демай бажараверади. Аммо унинг мурғак қалбида шофер бўламан деган орзу туғилган ва мана шу орзу оқибат натижада уни машина рулига ўтқазди.

Ён қўшниси Қобил ака уни паноҳига олиб, ўзига ёрдамчи қилиб олади. Бу вақтда Парпи эндигина 14 ёшга тўлган эди. Қачонки, 1950 йилда Калинин районидаги РТС қошида шоферлар тайёрлайдиган курс очилгач, бола иккиланмай ўқишга киришга қарор қилади.

Машинани бошқаришга қўли келиб қолган Парпи курсни муваффақиятли туґаллайди. У ГАЗ—51 машинасида ишлаб туриб, ўз малакасини ошириб борди. 1962 йилда Парпи Султонов биринчи класс ҳайдовчиси гувоҳномаси учун имтиҳон топширди. Бу пайтгача у ўз машинасини авариясиз ҳайдаб, ўн йил ичида бирон марта ремонт қилдирмади. Шомуродов, Миробидов сингари ўнлаб шогирдлар етиштирди. Шунинг учун колхозга «ГАЗ—52» машинаси келтирилганда кўпчилик бир оғиздан уни Парпига лойиқ деб топди.

— Биз Парпивойнинг ишидан хурсандмиз, — дейди Навоий номли колхоз раиси Нурилла Саидов. — Унинг машинаси доимо хизматга тайёр туради. У ҳозирги долзарб кунларда кунига савдо ташкилотларига 10—15 тоннагача сабзавот етказиб беряпти.

Чиндан ҳам Парпи Султонов бундай илиқ сўзларга яраша ишлаётган шоввозлардан. Мана йигирма йилдирки, 1 миллион километрдан ортиқ йўл босган йигит, у бирон марта йўл қоидасини бузмади шоферлик касбига доғ туширмади.

Я. САЛИМОВ.

ҚИШЛОҚ ШИФОХОНАСИ

ЯНГИЙЎЛДАГИ Назарали Ниёзов номли колхоз шифохонасида меҳнат қилаётган шифокорлар халол ва фидокорона хизматлари, ширинсуханлиги билан беморлар ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Суратларда: (чапда) касалхонанинг бир группа врачлари (ўртада бош врач С. Орипов), (пастда) стоматолог Х. Аҳмаджонов бемор тишини даволамоқда.

Б. Ғофуров фотолари.

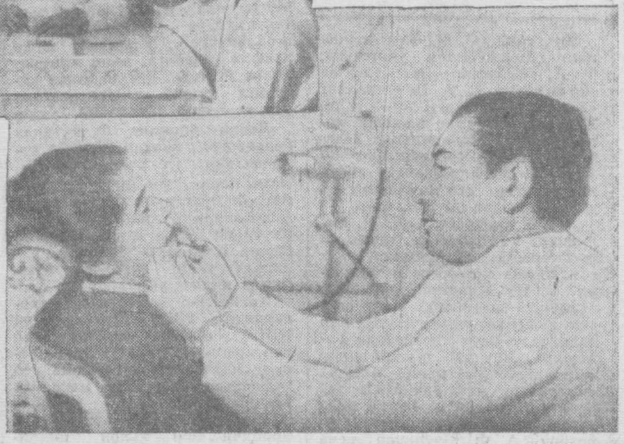

КИНО АРТИСТЛАРИ ПАХТАКОРЛАР МЕҲМОНИ

Яқинда «Ўзбекфильм» киностудияси бир группа актёрлари областимизнинг Янгийўл районидаги Свердлов номли колхоз пахтакорлари ҳузурига меҳмон бўлиб келдилар.

Колхознинг маданият саройида бўлиб ўтган бу учрашув ҳаммада чуқур таассурот қолдирди. Томошабинларнинг севимли киноартисти, СССР халқ артисти Раҳим Пирмуҳамедов ўз ижодий йўли ҳақида гапирди, келажакдаги режалари билан ўртоқлашди, фильмни суратга олиш жараёнлари ҳақида қисқача гапириб берди.

Шунингдек кечага меҳмон бўлиб келган киноактерлар Ўлмас Алиҳўжаев ва Даврон Ҳамроевлар ҳам ўз қаҳрамонлари образларини қандай қилиб яратганликлари ҳақида гапиришди.

Учрашув пировардида «Ўтган кунлар», «Бешаласи Фарғонадан» ва «Фарҳоднинг жасорати» фильмларидан парчалар кўрсатилди.

У. ШАРОПОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
12.55 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.00 — **Телеянгиликлар,** 18.15 — **Қувноқлар давраси** (болалар учун ўзбек тилида), 18.40 — **Зарбдор Олмалиқ қурилишида,** 19.10 — **Париж — Варшава визасиз** (бадиий фильм), 20.40 — **Кўрсатишлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.45 — **Ўн минут музика,** 20.55 — **Телеянгиликлар,** 21.10 — Телевизион новеллалар театри. Ивэн Хантер. **Ертўладаги олишув,** 21.45 — **Ҳосилнинг сўнгги кўрагигача териб оламиз,** 22.05 — **Концерт.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ЎҚУВ КЎРСАТИШЛАР ПРОГРАММАСИ

Рус тилида: 19.00 — **Ўқитувчи экрани,** 19.20 — Биология. **Инсон тараққиётининг йўллари ва факторлари** (10-синф ўқувчилари учун).

19.55 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Балет кечаси,** 20.30 — **Беш йиллик фондига.**

Рус тилида: 20.45 — **Илмий-оммабоп фильм,** 21.15 — **Шоирнинг тақдири** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 2/XII да **Трубадур.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 2/XII да **Мария Стюарт.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Йиртқич ҳайвонлар аттракционининг сўнгги кунлари.**

КИНО

Эски таниш — «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Анжелика — фаришталар марказаси — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Чекист ҳақида қисса — НАВОИЙ НОМЛИ, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 8 да).

Кино кечаси — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 6 ва 9 да).

Эрлар командировкада — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6 ва 9-45 минутда).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА ТЕЗ КУНДА

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
М. ШАТРОВ
ОЛТИНЧИ ИЮЛЬ
(2 қисмдан иборат драма)
К. ЯШИН таржимаси

Асосий ролларда: **В. И. Ленин** — Ўзбекистон ССР халқ артисти **З. МУҲАММАДЖОНОВ**
Ф. Э. Дзержинский — СССР халқ артисти, Ҳамза мукофоти лауреати **Н. РАҲИМОВ**
Я. М. Свердлов — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист **Е. АҲМЕДОВ.**
Саҳнага қўювчи — Ўзбекистон ССР халқ артисти, Абдулла Тўқай мукофоти лауреати **Т. ХЎЖАЕВ.**
Режиссёр — Х. М. КОЖЕВНИКОВ.
Рассом — Г. БРИМ.
Композитор — А. А. БЕРЛИН.

ЎЗБЕККОНЦЕРТ
«БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
(В. И. Ленин номли майдон)

2 декабрда

ОРГАН ЧОЛҒУ АСБОБИ БИРИНЧИ КОНЦЕРТИ

Москва Давлат филармониясининг солисти
Гарри ГРОДБЕРГ
(Москва).
Программа
Иоган Себастьян БАХ
I бўлим
3 кичик прилюдие ва фуга (фа мажор, соль минор, си бимоль мажор).
Пасторал (4 бўлимдан иборат).
Прилюдие ва фуга до-минор.
II бўлим
6 хорал.
Пассакалия до-минор.

Кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида эрталаб 11 дан сотилади.

Коллектив бўлиб кўришга заявкалар қабул қилинади.

Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари, Табиёт-география факультети коллективи табиёт факультетининг декани С. Д. Зиёевга отаси

Зиёмат
ДАДАБОЕВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Спорт

ЎЗБЕКИСТОН ШАХМАТЧИЛАРИ ОЛДИНДА

СССР команда биринчилиги мусобақаларининг тўрт туридан сўнг Ўзбекистон шахматчилари олдинга ўтиб олдилар. Улар Қирғизистон командаси билан бўлган учрашувда тўққиз очкони қўлга киритишди.

Эстония ва Арманистон командаларининг учрашуви ҳамманинг диққат марказида эди. Олий лигага ўтишга даъвогарлик қилаётган бу икки коллективнинг учрашуви 6:6 ҳисобида тугади.

Ўзбекистон командасида 48 имкониятдан 28,5 очко тўплаб, биринчи ўринга чиқиб олди. Эстония, Арманистон ва Молдавия командалари республикамиз шахматчиларидан кейинги ўринларда боришмоқда.

ТОШКЕНТЛИК БОКСЧИЛАР ҒАЛАБАСИ

Ленинградда етти мамлакат — Болгария, ГДР, Куба, Польша, Руминия, Финляндия ва Совет Иттифоқи боксчилари иштирокида халқаро турнир ўтказилди. Мамлакатимиз терма командаси составида қатнашган тошкентлик В. Белинский билан В. Шабельников катта муваффақиятга эришдилар. Белинский финал учрашувда Куба боксчиси Санчесни очколар бўйича енгди. В. Шабельников эса 75 килограммликлар вазнида халқаро турнир ғолиби бўлди.

«ТАШКЕНТКАБЕЛЬ» — ЧЕМПИОН

Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионатининг финал ўйинлари тугади. Тошкент кабель заводининг футболчилари «Сокол» командасини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратди ва республика чемпиони номини олди. «Сокол» иккинчи ўринни, Оққўрғон районни футболчилари учинчи ўринни олдилар.

ФУТБОЛ «ҚИРОЛИ»НИ МАЙДОНДАН ҲАЙДАШДИ

Пеленинг мингинчи тўпни киритганлиги муносабати билан бўлган тантаналар кейинги ўйинда ҳам давом эттирилди. Бунда «Сантос» Белу-Оризонти шаҳрида «Атлетико» командасига қарши ўйнаган эди.

Кўпмингкишилик ишқибозлар олдида Пелега олтиндан ясалган барглардан ишланган ва оникис билан пардозланган гулчамбар кийгизишди. Бироқ, дабдабали маросимдан 27 минут ўтгач, юбиляр майдондан чиқиб кетишга мажбур бўлди. Бунинг сабаби, оғир «бош ҳийнимида» эмас... Учрашув судьяси ўйин олдидан уюштирилган дабдабали тантаналарга қарамай, жасорат кўрсатиб, кўполлик қилган футбол қиролини майдондан ҳайдаб юборди.

Финал ҳуштаги чалингандан сўнг даргазаб бўлган ишқибозлардан қутилиш учун орбитр футбол майдонидан уйига тўппа-тўғри вертолётга ўтириб қўйиб қолишга мажбур бўлди.

БИЛДИРИШ

Тошкент ишчи-мухбирлар университети тингловчиларининг навбатдаги машғулоти 3 декабрь, чоршанба куни ўтказилади.

„ШИРИН ҲАЁТ“НИНГ АЧЧИҚ САБОҚЛАРИ

У ўғрилардек, ён-атрофига аланглаганича писиб ғойиб бўлди. Сайёҳ дўстлари билан Лондонга келиб қадимий Тауэрни томоша қилишаётган бир пайтда ўртоқларини ташлаб қочди. Қадрдон иш жойи, оиласи, ўз Ватанидан қочди.

Бу воқеа 1967 йил, 13 декабрда юз берди. Англияда бир гуруҳ совет сайёҳлари билан сайр қилиб юрган ҳужжатли фильмлар Марказий студиясининг кинооператори Иван Михеев чет элда яшаб қолишга қарор қилди.

У ёш йигитча эмас. Иван Михеев Улуғ Ватан уруши йилларида фашистларга қарши жанг қилган, совет олий ўқув юртини тамомлаган, фахрли ва қизиқарли касб эгаси. У бегона юртда ҳақиқий фожиани бошидан кечириб, ўз Ватанига қайтиш учун рухсат сўради.

Иван Дмитриевичнинг «руҳий ҳолатим» ва «асабиятим қўзғаган бир пайтда ўз Ватанимдан юз ўгирдим» деган мулоҳазаларини унинг ўз виждонига ҳавола қиламиз. Бу одам Ғарбдан нимани кутган эди ва у нимага эга бўлди. Ғарб пропагандаси тақдир даъвати билан фаровонлик ва эркин олам деб жар солаётган «ўша дунё» уни қандай кутиб олди. Ўз ватанидан воз кечган киши билан қандай муомалада бўлди. Эътиборимизни ана шунга қаратайлик.

И. Михеев Англияда ҳар қадамда анъанавий «хуш келибсиз!» деган сўзларни эшитаман деб фараз қилганди. 20 ноябрда Москвада совет ва чет эл журналистлари билан бўлган учрашувда И. Михеев Ғарбдаги ҳаёт ҳақида, капитализмнинг ваҳшиёна қонунлари ва буржуа матбуотининг «озод»лиги ҳақидаги ростгўй гапларга ишонмасдим, деб уқтирди. У ўз Ватанидан воз кечган одамнинг ҳолатига тушиб қолганидагина бу гапларга ишонди. И. Михеевга ўзининг бу шум қадами учун жавоб беришига тўғри келди. Юз берган воқеани навбат билан гапириб берамиз.

И. Михеев Тауэрдан Лондон шаҳридаги Америка элчихонасига бориб, «сиёсий бошпана» олмоқчилигини билдирди. Шунда америка клерклари шаҳар полицияси билан алоқа боғладилар. Кўп ўтмай ичкарига граждан кийимида бир одам кириб келди. У рус тилида бемалол гаплашарди. У Михеевни «Хоум Оффис» (Англия ички ишлар маҳкамаси)га таклиф қилди ва уни ўша ерга олиб борди. Бу ерда уни кексайиб қолган бир жаноб билан таништирдилар. У Михеевдан ўзини бемалол «Чарльз» деб чақиришини илтимос қилди.

И. Михеев кейинчалик унинг асл исмини Ватанимиз хоини, сотқин Финкельштейндан билиб олди. (Финкельштейн Москва шаҳрида «Знание-сила» журналида ишлаб туриб, 1966 йилда Англияга қочиб ўтган эди. У Лондонда Англия разведкаси томонидан ёлланиб, астойдил уларга хизмат қилмоқда. Финкельштейн маҳфиёна «Чарльз»нинг ҳақиқий исми С. Вентворт бўлиб, Англия маҳфий полициясининг агенти эканлигини айтиб қўйди. Финкельштейн «Чарльз» билан «оғайничалиш» эканлиги билан мақтаниб, ҳатто унинг адресини ҳам айтиб беради).

И. Михеев «Хоум оффис»да унинг ҳар қадамини кузатиб турувчи, Англия разведкасига ишлашга ундовчи кишиларга тез-тез дуч келди. «Лондонга келган биринчи кунимданоқ, — деб ҳикоя қилади у кейинчалик, — Англия разведкаси кузатувида юрганимни сезгандим. Мен Ғарбда бирорта яшаб қолган киши ана шу разведканинг чангалидан четда қолмаслигига, бу разведка уни ўз қармоғига илинтиришга интилишини тушундим. «Чарльз» кечки пайт (С. Вентвортни шундай деб атайберамиз) И. Михеевни меҳмонхонага олиб борди. Бу ерда шубҳа туғдирмаслик учун Михеевни Лондонга самолёт ёки поездда келган оддий бир транзит—пассажир қилиб кўрсатиш мақсадида унинг қўлига эскириб қолган бир сумкани тутқазди. «Чарльз» дастлабки кунларда Михеевга нисбатан ўтакетган меҳмондўст, сезгир ва ниҳоятда хушмуомалада бўлди. Рус тилини жуда яхши билувчи бу одам И. Михеевга ҳомийлик қилиб, гўё «бутун Лондонни тутиб кетган КГБ агентлари кетингдан изғиб юришибди» деб қўрқитарди. «Якка ўзингиз кўчага чиқманг, сизга дори-дармон бериб ўғрлаб кетишлари мумкин» деб «озод дунё»га қадам қўйган одамни роса қўрқитди. Аслида бу гап «Чарльз»нинг рухсатисиз кўчага чиқмасин деб, ҳавотирланиб айтилган гап эди. Эртаси куни «Чарльз» И. Михеевни Челси районидаги Петр—В-4 кўчасидаги алоҳида уйга кўчириб ўтказди. Финкельштейн ўзининг «маҳфий ишлари» бўйича орттирган тажрибаси билан мақтаниб, ғоят маҳфий одамлар билан алоқа қилгани ҳақида ғурурланиб, бу уйда сотқин Пеньковский ўз Ватанига хиёнат қилиш эвазига инглиз разведкаси мундирини кийиб кўрганлигини айтди.

Бир оз вақт ўтгач, «Чарльз» Михеевга «комиссияга» бориши кераклигини айтиб, бу қайси комиссия эканлигини аниқ айтмайди. «Бу шунчаки расмиятчилик» деб қўя қолди. Михеевни Лондон марказига, Виктория вокзали яқинидаги бинолардан бирига олиб келади. Бу ерда Михеев тўртта бегона кишилар ўтирган хонага тушиб қолади. «Расмиятчилик» ҳақиқий сўроққа айланиб кетиб, роппа-роса тўрт кун, кунига бирнеча соатлаб давом этди. Ундан кўп нарсалар ҳақида сўрашди. Айниқса унинг Совет Армияси сафидаги хизмати билан қизиқишди. Телефон справочниклари ҳақида саволлар бериб ўзига яқин бўлган кишиларнинг адреслари ва уларнинг телефон номерларини суриштиришди, яна бир қатор иғво усулларини қўллашди. И. Михеев ундан жосус қилишларини ҳоҳламаслигини билдирганида сўроқ қилаётганлар тўнини тескари кийиб олишди.

Сохта, хушомадгўйлик тез орада дўқ-пўписа ва ҳақиқий қўрқитиш билан алмашди. Разведкачилардан бири дўқ қилиб, «унинг оёғини осмондан келтириб сўроқ қилишларини» эслатиб қўйди.

И. Михеев янги «танишлари»нинг доираси кенгайиб борди. Финкельштейн уни «Дейли телеграф» газетаси редакциясига олиб бориб, журналистлар И. Михеев билан суҳбатлашмоқчи эканликларини айтди. Улар Флит-стрит кўчасидаги бинонинг олтинчи қаватига кўтарилиб Девид Флойд исмли шахс ҳузурига кириб келишди. И. Михеев Москвада берган маълумотида «Мен кейинчалик Д. Флойд раҳбарлик қилаётган газетанинг рус бўлими Англия разведкаси билан алоқа қилиши эҳтимоли борлигини сотқин А. Кузнецов мисолида ишонч ҳосил қилдим. Чунки у ҳам худди мен йўлиққан одамлар қўлидан ўтган ва бу тасодифан эмас» деди. Бу ҳақдаги маълумотга биз қуйида тўхталиб ўтамиз.

Шундай қилиб, И. Михеев кимларнинг сиртмоғига илинганига тушуниб етди. Ўзининг тан бериб айтишича, «яхши иш топиш, сўз, матбуот, ҳаракат эркинликларига ишониб, чет элда яшаб қолган енгилтак одамларнинг калтафаҳмлигини тушуниб етдим. Агарда бу ерда яшаб қолганлардан биронтаси сотқинлик, жосуслик қилишдан бош тортса уни ортиқча нарса сифатида кўчага улоқтириб ташлайдилар» деди. Тез орада у Челси районидаги ҳашаматли хонадан Эрлс-корт районидаги яшаш учун мутлақо ноқулай хонага кўчиб ўтди. Вақт ўтиши билан унинг асаби бузилди, уйқусизлик азоби қийнади.

И. Михеев буржуазиянинг сохта матбуот «эркинлиги»га яқиндан дуч келди. У разведка чангалидан қутилиш мақсадида ҳамон унинг изидан кўз-қулоқ бўлиб юрган «Чарльз»га сездирмай «Таймс» ва «Дейли телеграф» газеталарига хат ёзиб, бу хатларни почта қутисига ташлади. У ўз хатларида инглиз разведкаси исканжасидан қутқаришни ёлбориб сўради. Кейинчалик ўша Д. Флойд ва Финкельштейнлар унга у ёзган хатлар газетага етиб борганини ҳақида айтиб, тегишли одамларнинг рухсати бўлмагани учун бу хатлар газетада босилмаслигини кўполдан-кўпол қилиб айтиб беришди. Тегишли одамларнинг ким эканлигини тушуниш қийин эмас.

И. Михеев чет элда қолишга қарор қилганида ўз соҳам бўйича иш топиб, кинокамерани ушлашга муяссар бўламан деб ўйлаганди. Дарҳақиқат, кунларнинг бирида унинг қўлига кинокамерани тутқазишди. Бироқ бу ҳолат ажабланарли шароитда юз берди. Ўша «Чарльз» Михеев билан бўлган бир куни дўстона оҳангда «Си-би-эс» компаниясида кинооператорлик лавозимини топганини айтди. И. Михеевга Лондоннинг тунги ҳаётини суратга олишни топшириб, бу тема бўйича бир бутун фильм яратилаётганини айтишди. Иш жараёнида иккинчи кинооператор эса яширин суратда Михеевни суратга олади. Буни унинг ўзи ҳам бир неча бор сезди. У суратга олинган тайёр материалларни кўздан кечирар экан, ҳамма плёнка чизиб ташланганини кўрди. «Си-би-эс»дагилар механик дастлабки кўришида буни ҳисобга олмабди», деб қўйишга қолди. «Жаннатсимон» Ғарбда» ўз соҳаси бўйича иш топган «рус қочоғи» туширилган плёнка бўлса «Советлардан юз ўгирган» кишиларнинг «ижодий» ҳаётини кўз-кўз қилишга чинакамига фойдаланилди.

И. Михеев операторлик «дебюти»дан сўнг фотофабрикада оз вақт плёнка сараловчи бўлиб ишлади. Орадан кўп вақт ўтмай у яна иш қидиришга мажбур бўлди. Ишсиз юриб роса ҳуноби ошган И. Михеев рус черковига бориб у ерда эълон осиб қўйди. Бир оздан сўнг рус муҳожирлари уни Лондон кўчаларида фаррош бўлишида ёрдам беришди. У ҳамон чет элда ҳаёт ўзгаришига ишонарди. И. Михеев Д. Флойд, Финкельштейнга телефон қилиб ишга жойлашишида ёрдам беришларини ўтиниб сўрайди. Улар бўлса, у инглиз разведкаси кўз ўнгида обрўси жуда тўкилган киши эканлигини айтиб ҳеч бир ёрдам қилолмасликларини айтишди. Совет Иттифоқига қарши жосуслик ва иғвогарлик қилиши орқасида инглиз разведкаси пулини ўмараётган, ҳаётда фунтдан бўлак нарсани тан олмайдиган сотқин Финкельштейн Михеевга телефон қилиб, уни ҳўрлаш мақсадида Англияда ахлат ташувчилик касби энг олижаноб ҳисобланади, бу ҳақда ҳаттоки, Бернард Шоу ёзган эди деб уни масхаралайди.

И. Михеев алам устида Парижга антисовет руҳида бўлган «Русская мысль» газета редактори З. Шаховскаяга хат йўллаб ўз тақдирини баён қилади ва инглиз ҳокимлари уни жуда ҳам қисиб қўйганидан нолийди. Бу ерда мустаҳкам ўрнашиб олган княгиня З. Шаховская ҳам унга жавобан «биз муҳожирлар улар билан ҳеч нарса қилолмаймиз: муҳожирларнинг фикри билан бу ерда ҳисоблашиб ўтиришмайди» деди.

И. Михеев кечалари Лондоннинг «Дорчестер» ресторанида идиш-товоқ ювди. АҚШ, ГФРга қора ишчи бўлиб ўтиб кетмоқчи бўлди. Бироқ инглиз ҳокимлари уни ўз исканжаларида маҳкам ушлаб, Англия чегарасидан четга чиқишига йўл қўйишмасди. Чет элда ўтган икки йиллик сарсон-саргардонликдан кейин унинг қуруқ суяги қолди, холос.

«Овозимни йўқотдим, асабим бўшашиб, бутун тишларим тушиб кетди» деб ҳикоя қилади И. Михеев. У дўқ-пўписаларга қарамай, ниҳоят юрак ютиб совет элчихонасига келди. Энди бундай яшай олмаслигини айтиб, ватанига қайтишини илтимос қилади. Бу одамнинг руҳий ҳолатини анализ қилиб ўтирмаймиз. Унинг аянчли қилмиши ўзи учун катта сабоқ бўлган бўлса керак. «Ватансиз, оиласиз ҳеч қандай ҳаёт йўқ ва ҳаётда яшашнинг маъноси ҳам йўқ» деган сўзларни дилдан чиқариб айтганига ишонамиз. Буларнинг ҳаммасини унинг виждонига ҳавола қиламиз. Бунда шуниси ҳам муҳимки, биз И. Михеев мисолида Лондоннинг Тауэрда ўртоқларидан юз ўгириб кетган вақтдаги ўша хом ҳаёллари чил-парчин бўлганини кўрамиз. «Ўша олам» унинг нигоҳида ўзининг руҳий қашшоқлиги, ваҳшиёна қонунлари, инсон шахсини камситиши билан рўй-рост гавдаланди. Лондонда унга қўл узатишди. Бироқ машҳур ибора билан айтганда бу «бахмал қўлқопдаги темир қўл» эди.

Совет ватанидан воз кечган бу кишини инглиз разведкаси омбирдек қисиб олди. Уни Финкельштейнлардек ватан хоини ва душманига айлантирмоқчи бўлдилар. Бу одамларнинг танлаган йўли нашриётхоналарига, сурат олувчи майдонларга, Риджент-стрит ёки бўлмаса Гайд-паркдаги ҳашаматли меҳмонхоналар эмас. аввало бу йўл уларни Петр—В-4 кўчасидаги ўша аламзада уйга олиб боради.

«Ўша ҳаёт»нинг чалкаш йўлларини босиб ўтган Иван Михеев яқинда ўз ватанини ташлаб кетган А. Кузнецов ҳақида гапириб, қуйидагиларни алоҳида таъкидлаб ўтиши бежиз эмас. «Лондонда бўлган биринчи кунларимда иккаламиз ҳам ажабланарлик бир ўхшашликни бошимиздан кечирганимиз мени ҳайратга солди. Мен ажабланарли ўхшатиш сўзини таъкидлаб айтмоқчиман. У алоқада бўлган кишиларга мен ҳам дучор бўлдим. А. Кузнецов ҳам ўша Флойд, «Чарльз», Борис Иванов қўлидан ўтган. А. Кузнецов Финкельштейн билан ҳозир касалхонага қатнамоқда».

Иван Михеев ўз уйига қайтиб келди. Чет элдаги душманларининг риёкорлик билан айтган кароматлари ва дўқ-пўписалари пучга чиқди... У ўз оиласида ҳеч қандай ўзгаришни кўрмади. Хотини ўша илмий-текшириш институтида ишлаяпти, ўғилларидан бири институтда ўқийди, иккинчиси эса Совет Армияси сафида хизмат қилмоқда. «Ўша дунё» И. Михеев нигоҳида ўзининг гўё «ширин ҳаёти»нинг чинакам заҳрини тез вақт ичида намойиш қилди.

В. БОРИСОВ,
А. ТИМОФЕЕВ.
(«ИЗВЕСТИЯ»дан).

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Б. 2422. ИНДЕКС — 6469 Р. 01872.